

Saksnr. 12/2667

27.03.2015

Høringsnotat - Ny folkeregisterlov

Innhold

1	INNLEDNING	4
1.1	Behovet for revisjon av folkeregisterloven.....	4
1.2	Arbeidet med modernisering av Folkeregisteret.....	5
1.3	Historikk.....	6
1.4	Folkeregisterets rolle	7
2	GJELDENE FOLKEREGERREGELVERK	9
3	FOLKEREGERLOVGIVNING I DE NORDISKE LANDENE	9
4	FORSLAGETS PERSONVERNMESSIGE KONSEKVENSER	11
5	LOVTEKNISKE SPØRSMÅL	13
5.1	Innledning.....	13
5.2	Fordeling av regelverk mellom lov og forskrift	14
5.3	Terminologi.....	14
5.4	Forskriftshjemler	15
5.5	Forholdet til andre lover	15
6	UTKAST TIL NY FOLKEREGERLOV	16
6.1	Formålsbestemmelse	16
6.2	Hvilke opplysninger som kan registreres	18
6.2.1	Opplysninger som kan registreres om den enkelte.....	18
6.2.2	Yrke og arbeidsgiver	19
6.2.3	Medlemskap i Den norske kirke.....	20
6.3	Grunnlaget for registrering av identitet.....	20
6.4	Taushetsplikt.....	22
6.4.1	Gjeldende rett	22
6.4.2	Departementets vurderinger og forslag.....	23
6.5	Utlevering av folkeregisteropplysninger	27
6.5.1	Dagens ordning	27
6.5.2	Høring fra 2003 om utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret	29

6.5.3	Departementets vurderinger og forslag.....	30
6.6	Registrering og kontroll av meldinger	33
6.7	Endring av registrerte opplysninger	34
6.8	DNA-testing	35
6.9	Varsling til brukere av Folkeregisteret	36
6.10	Administrative sanksjoner og straff.....	37
6.10.1	Gjeldende rett	37
6.10.2	Departementets vurderinger og forslag.....	37
6.10.3	Nærmere om overtredelsesgebyr	38
6.10.4	Nærmere om tap av rett til å få opplysninger utlevert.....	39
6.10.5	Saksbehandlingsregler	39
6.11	Bestemmelser som ikke videreføres	40
6.12	Overgangsbestemmelser	41
7	ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER.....	42
8	MERKNADER TIL DE ENKLTE BESTEMMELSER I LOVFORSLAGET...	43
9	FOLKEREGISTERLOVEN.....	56

1 INNLEDNING

1.1 Behovet for revisjon av folkeregisterloven

Finansdepartementet legger med dette frem høringsnotat med utkast til ny folkeregisterlov. Utkastet tar hovedsakelig sikte på en teknisk revisjon av gjeldende folkeregisterlovgivning, men inneholder også enkelte materielle endringer.

Folkeregisteret er samfunnets sentrale register over personer som er bosatt i landet eller som har en tilknytning til landet som gjør at de trenger et administrativt identifikasjonsnummer her. Folkeregisteret er en av syv nasjonale felleskomponenter for IT, og dermed en av de nasjonale byggeklossene for utvikling av offentlige IT-løsninger.

Lov om folkeregistrering (folkeregisterloven) er fra 16. januar 1970 nr. 1 og har ikke vært gjenstand for noen samlet gjennomgang siden. Loven ble til i en tid hvor systemene for saksbehandling og registrering av personopplysninger var helt andre enn de er i dag. Forvaltningsapparatet både i stat og kommune og bruken av opplysninger i offentlige registre har også gjennomgått store endringer de seneste tiår. Folkeregisterloven fremstår i dag som lite tidsmessig og er derfor moden for gjennomgang og revisjon.

Skattedirektoratet har igangsatt et program for modernisering av Folkeregisteret. Programmets overordnede mål er å bidra til utvikling av kostnadseffektive folkeregistertjenester som leverer personopplysninger av høy kvalitet i tråd med samfunnets behov. Programmet skal blant annet se på Folkeregisterets fremtidige rolle som sentralt personopplysningsregister, samhandling og datautveksling på tvers av etater og sektorer, registerets tekniske basis og utviklings- og driftsmessige forhold.

En revisjon av folkeregisterloven er en viktig del i det samlede arbeidet med å modernisere Folkeregisteret, og utkastet til ny folkeregisterlov tar sikte på å legge til rette for og forberede overgangen til et modernisert folkeregister. Arbeidet med regelverket utføres parallelt med det øvrige moderniseringsarbeidet, og det tas høyde for at det kan bli nødvendig med senere endringer i regelverket som følge av valg av løsninger i programmet for modernisering av Folkeregisteret.

Departementet legger imidlertid til grunn at en lovrevisjon kan gjennomføres uavhengig av moderniseringsprogrammet. Ved å fremme forslag til ny folkeregisterlov nå, legges det til rette for at det rettslige rammeverket kan være på plass samtidig med de tekniske og øvrige endringene i folkeregistreringen.

1.2 Arbeidet med modernisering av Folkeregisteret

Finansdepartementet har tidligere hatt på høring notat om endringer i adgangen til å utlevere personopplysninger fra Folkeregisteret (høringsnotat 5. november 2003 med høringsfrist 6. februar 2004). Formålet med høringen var å få best mulig grunnlag for å utarbeide konkrete forslag til endringer i reglene om utlevering av personopplysninger fra Folkeregisteret. Høringen avdekket at det var mange og motstridende oppfatninger om de alternative modellene for utlevering opplysninger fra Folkeregisteret.

I 2006 etablerte Finansdepartementet og daværende Fornyings- og administrasjonsdepartementet en arbeidsgruppe som ble gitt i mandat blant annet å kartlegge behov for data fra Folkeregisteret, krav til innhold og kvalitet for slike data og formål for Folkeregisteret. Gruppen skulle også se på samspill med andre registre, foreslå en datamodell for Folkeregisteret og påpeke eventuelle behov for endringer i regelverket. Arbeidsgruppen ble bredt satt sammen med deltakere fra de store offentlige brukerne av personopplysninger og privat sektor. Gruppen leverte 15. juni 2007 rapporten «Utveksling av grunndata på personinformasjonsområdet» (Grunndatarapporten), hvor det ble fremmet forslag til forbedring av Folkeregisteret, både hva angår innhold, kvalitet, saksbehandling, tilgjengelighet, samspill, distribusjon og prising. Rapporten ble sendt på høring i 2008.

Skattedirektoratet etablerte i 2010 Program for modernisering av Folkeregisteret. Programmet bygger videre på arbeidet som ble gjort i forbindelse med Grunndatarapporten. Programmet gjennomførte i 2011 en strategiprosess med 28 store og viktige brukere av Folkeregisteret. Programmets strategirapport 4. november 2011 var produkt av en stor dugnad og involverte mange virksomheter og brukere av Folkeregisteret. Strategirapporten inneholdt en rekke anbefalinger til Finansdepartementet, herunder at dagens lov om folkeregistrering revideres.

Programmet for modernisering av Folkeregisteret leverte våren 2013 en forstudierapport til Finansdepartementet, med sikte på å etablere grunnlaget for en beslutning om modernisering av Folkeregisteret. I forstudien redegjøres det for et nytt konsept for fremtidig folkeregistrering. Det anbefales at fremtidens folkeregister viderefører dagens basismodell, men med betydelig modernisert funksjonalitet, herunder at systemet må kunne håndtere mer omfattende samhandling med andre virksomheter. Forstudierapporten foreslår også at en ny teknisk løsning for folkeregistrering blir tilrettelagt for i fremtiden å kunne håndtere biometrisk knytning mellom identitet og fysisk person.

Programmet for modernisering av Folkeregisteret inkluderer en vurdering av ny distribusjons- og prismodell for Folkeregisteret. Det er igangsatt et eget delprosjekt for ny personidentifikator i Folkeregisteret.

1.3 Historikk

Den frivillige folkeregistreringen i Norge ble innført ved lov 29. april 1905. Med hjemmel i denne loven og i to kongelige resolusjoner ble det først innført folkeregister i Oslo og deretter i Bergen. Loven fra 1905 ble avløst av lov 24. juni 1915 om folkeregistre. Denne hadde bl.a. bestemmelser om kommunens adgang til å kreve opplysninger fra innbyggerne som grunnlag for opprettelse av et register, og om deres plikt til å melde flyttinger. Kommunene sto ellers fritt med hensyn til den tekniske ordning av registeret, men i praksis ble de fleste registre innrettet etter mønster av registeret i Oslo. I Ot.prp. nr. 135 (1945-1946) opplyses det at det i 1940 var opprettet folkeregister i 49 byer og 42 herreder. Til sammenligning var det den gang i alt 65 byer og 682 herreder i Norge.

Etter krigen ble det den 15. november 1946 gitt en ny lov om folkeregistre. Denne slo fast at det i alle kommuner skulle føres register over alle som var bosatt der eller oppholder seg der i minst fire måneder. Den hadde videre bestemmelser om folketellinger og om hvilke opplysninger den enkelte pliktet å gi til registermyndigheten. Loven lå til grunn for folketellingen 3. desember 1946, som ga det nødvendige datagrunnlag for et oppdatert folkeregister i alle landets kommuner. Statistisk Sentralbyrå var «Sentralkontor for folkeregistrering» og ga forskrifter om ordningen og føringen av de kommunale folkeregistre først 15. november 1946, og senere 25. juli 1960.

Fra og med 1964 ble alle bosatte personer tildelt et fødselsnummer, som ble registrert i et sentralt magnetbåndregister. Dette registeret ble ajourholdt ved siden av de manuelle, kommunalt førte folkeregistrene. Fra slutten av 1980-tallet ble folkeregistrene gradvis digitalisert og sentralisert. De manuelt førte hovedregisterkortene, som tidligere fulgte personen ved flytting fra en kommune til en annen, ble lagt inn i et nytt elektronisk og landsomfattende register, som ble kalt Det sentrale folkeregister. (Hovedregisterkortene oppbevares fortsatt, da ikke alle opplysningene registrert på disse kortene ble overført til det nye sentrale registeret.) I 1991 ble ansvaret for Folkeregisteret overført til Skattedirektoratet.

I 1970 ble loven fra 1946 avløst av gjeldende lov 16. januar 1970 om folkeregistrering. Nytt i 1970-loven var særlig enkelte praktiske og tekniske justeringer, uttrykkelig lovfesting av bruk av fødselsnummer som identifikator og egne lovbestemmelser om taushetsplikt. Loven videreførte i det alt vesentlige

bestemmelsene om folketelling og hvilke opplysninger som skulle gis. På samme måte som 1946-loven har den en vid fullmaktsbestemmelse til å gi forskrifter om det vi i dag forbinder med en løpende, dynamisk folkeregistrering.

Det er ikke gjennomført omfattende, strukturelle endringer i loven. I 1994 ble ordningen med d-nummer hjemlet i folkeregisterloven, og loven fikk i 1997 en særskilt bostedsbestemmelse for medlemmer av Regjeringen og Stortinget, samt for statssekretærer og politiske rådgivere i departementene og ved statsministerens kontor. Utover noen mindre endringer gjennom årene, ble lovens kapittel I om organisasjon gjenstand for mer omfattende endring i desember 2006 bl.a. som følge av omorganisering av Skatteetaten og av registermyndigheten.

Som følge av lovendringen i 2006 måtte det gjennomføres en rekke endringer i forskriften om folkeregistrering. I den forbindelse ble det besluttet å slå sammen folkeregisterforskriften, forskriften om d-nummer og forskrift om fødselsattest. Dette ledet fram til forskrift 9. november 2007 nr. 1268 om folkeregistrering.

1.4 Folkeregisterets rolle

Folkeregisteret har en sentral rolle i den nasjonale ikt-infrastrukturen. God kvalitet på opplysningene i registeret er viktig for å oppnå målsettingen om økt digitalisering og effektivisering av offentlig sektor.

Innføring av opplysninger i Folkeregisteret skjer hovedsakelig på grunnlag av innmeldte opplysninger fra andre offentlige etater og myndigheter, og på grunnlag av egenmeldinger fra personen selv.

De materielle reglene som danner grunnlaget for at en personopplysning eller et rettsforhold knyttet til en person kan registreres, følger i de fleste tilfeller av andre lover enn folkeregisterloven. For eksempel fastsetter ekteskapslovens regler hva som skal til for at en person kan anses som gift, barneloven har regler om foreldreskap og foreldreansvar og utlendingsloven fastsetter blant annet når en person kan få opphold her etter reglene om asyl. Ved registrering av opplysninger som har sitt grunnlag i annet regelverk og meldes inn av annen myndighet, må folkeregistermyndighetene kunne legge til grunn det som meldes inn, med mindre det åpenbart er feil.

Folkeregistermyndigheten er som registermyndighet ansvarlig for selve innføringen i registeret og systematikken i registeret, og kan ikke i et hvert tilfelle kontrollere det underliggende rettsforhold til opplysning som skal registreres. En del opplysninger registreres direkte på grunnlag av informasjonsutveksling med andre etater. For opplysninger som blir registrert manuelt av folkeregistermyndigheten, gjøres det i utgangspunktet en formalkontroll av det som meldes inn. Som eksempel kan nevnes

registrering av avtale om foreldreansvar, jf. barneloven § 39. Registermyndigheten kontrollerer om de som har inngått avtalen er registrert som foreldre til barnet, og at avtalen er underskrevet og ikke beheftet med åpenbare feil. Folkeregistermyndigheten krever imidlertid i utgangspunktet ikke nærmere dokumentasjon for at de som melder inn avtalen faktisk er barnets rette foreldre etter barneloven. Tilsvarende gjelder for registrering av foreldreskap. Når folkeregistermyndigheten mottar fødselsmelding fra et sykehus, så registreres i utgangspunktet de oppgitte foreldrene uten noen kontroll av for eksempel om farskapet er korrekt.

Lovreglene for folkeregistreringen er utformet på denne bakgrunn, og kun der det særskilt fremgår av loven tilligger det folkeregistermyndigheten å ta stilling til det materielle innholdet i en opplysning som skal registreres (for eksempel registrering av bosted og endring av navn).

Folkeregisteret omfatter i utgangspunktet norske forhold og endringer i personlige forhold som finner sted etter norsk rett. Når det gjelder registrering i Folkeregisteret av rettslige og faktiske forhold som har funnet sted i utlandet, har folkeregistermyndigheten begrenset mulighet til å føre kontroll med riktigheten av de underliggende forhold. Personopplysninger til utlendinger som innvandrer til Norge eller får opphold her gjennom vedtak hos utlendingsmyndighetene, blir i utgangspunktet registrert i Folkeregisteret i samsvar med det som legges til grunn av utlendingsforvaltningen. I visse tilfeller er det egne regler i særlovgivningen om hva som skal til for at et utenlandsk rettsforhold kan legges til grunn i Norge, som for eksempel lov 2. juni 1978 nr. 38 om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner. I henhold til loven tilligger det departementet (Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet) å avgjøre om en utenlandsk skilsmisse eller separasjon gjelder her i riket.

For øvrig er det fastsatt i instruks nærmere regler om dokumentasjon for å kunne registrere faktiske og rettslige forhold som finner sted i utlandet. Departementet foreslår at reglene for registrering av faktiske og rettslige forhold som finner sted i utlandet, fastsettes i forskrift.

2 GJELDENE FOLKEREGERISTERREGELVERK

Dagens folkeregisterlov er relativt kort, og kan karakteriseres som en fullmaktslov. Sentrale bestemmelser står i den tilhørende forskrift om folkeregistrering 9. november 2007 nr. 1268 (folkeregisterforskriften).

Loven slår fast at det skal være ett folkeregister i Norge. Den regulerer hvilke personer som skal registreres i det sentrale Folkeregisteret, og tildeling av fødselsnummer og d-nummer. Fødselsnummer tildeles i utgangspunktet personer som er født i Norge og personer som er eller har vært bosatt i Norge. D-nummer er et registreringsnummer som tildeles personer som ikke er fast bosatt i Norge, men som har en tilknytning til Norge som gjør at de trenger et administrativt identifikasjonsnummer her. D-nummer brukes i det vesentlige på samme måte som et norsk fødselsnummer. Folkeregisterloven skiller mellom den bosatte befolkningen (fødselsnummer) og ikke-bosatte personer (d-nummer). Blant annet har den bosatte befolkningen plikt til å melde ny adresse ved flytting.

Videre har folkeregisterloven bestemmelser om taushetsplikt og utlevering av opplysninger, og om sanksjoner for overtredelse av bestemmelsene i eller i medhold av loven. Den har også en særregel om bostedsregistrering av regjeringsmedlemmer og stortingsrepresentanter mfl.

Folkeregisterforskriften inneholder mer detaljerte regler om blant annet hvilke opplysninger som registreres om den enkelte, hvem som skal regnes som bosatt i Norge, hvor en person skal anses å ha sitt bosted og særregler for pendlere. Forskriften har også nærmere regler om taushetsplikt og utlevering av opplysninger.

Overenskomst 1. november 2004 nr. 41 mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om folkeregistrering har regler om flytting mellom de nordiske land. Overenskomsten regulerer situasjonen for en person som er registrert som bosatt i ett av de nordiske land når vedkommende flytter eller har til hensikt å flytte til et annet nordisk land.

3 FOLKEREGERISTERLOVGIVNING I DE NORDISKE LANDENE

De fleste land i Europa har egne kommunale sivilregistre som i hovedsak registrerer fødsel, vigsel og dødsfall som finner sted innenfor det enkelte registers embetsdistrikt. I noen land, f.eks. Tyskland og USA, ville det vært i strid med forfatningen å opprette et sentralt folkeregister.

Den nordiske tradisjonen med folkeregistre som også holder oversikt over den bosatte befolkning, skiller seg således ut. I Vest-Europa er det etter det departementet erfarer bare Belgia, Nederland og Østerrike som har sentrale personregistre. Andre land har bare registre som holder orden på den nasjonale ID-kortutstedelse som normalt ikke omfatter hele den bosatte befolkning. Selve bostedsregistreringen er for eksempel i Frankrike, Italia og Tyskland en kommunal oppgave der man ved innflytting og flytting innen kommunen melder fra om dette til et eget registreringskontor for slike formål. Noen statlig harmonisering skjer ikke, flytteren selv må melde fra også om utflyttingen.

I Finland reguleres folkeregistreringen av Lag om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänester 21.8.2009 og Lag om hemkommun 11.3.1994. I Danmark har man lov 14. september 2009 om Det Centrale Personregister (CPR-loven), mens folkeregistreringen i Sverige reguleres av Folkbokföringslag (1991:481), Folkbokföringsförordning (1991:749) og Lag om behandling av personoppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet (2001:182). I tillegg kommer den nordiske overenskomsten av 1. november 2004 om folkeregistrering.

Lovgivningen i de nordiske land har flere likhetstrekk, men er ikke harmonisert.

Når det gjelder bosted, bygger dansk lovgiving i hovedsak på døgnhvilen og har i utgangspunktet en tremåneders regel for plikten til å melde flytting. Sverige har når det gjelder innenlandske flyttinger i hovedsak de samme regler som i Norge med unntak av de særnorske pendlerbestemmelser. Når det gjelder inn- og utflytting i Sverige, er det en 12 måneders regel.

Reglene for utlevering av opplysninger fra registeret er heller ikke like. I Danmark gis private virksomheter og fysiske personer tilgang til opplysning om blant annet navn, adresse, død og vergemål. Livsforsikringsselskaper får opplysning om sivilstand bortsett fra separasjon. CPR-nummer (tilsvarende fødselsnummer) gis bare ut til offentlige myndigheter.

I Sverige er rettstradisjonen en helt annen. Svensk forvaltning har tradisjonelt vært basert på allmennhetens frie tilgang til innsyn i offentlige registre. I Sverige er det i henhold til lov om det statlige personadresseregister (1998:527) etablert et eget register hvor folkeregisteropplysninger er hentet ut fra skatteverkets sentrale folkeregister. Herfra har enhver person rett til å få utlevert opplysninger om blant annet andre personers navn, fødselsnummer, svensk statsborgerskap, ektefelle og verge. Opplysninger om ekstrakter av befolkningen kan videre gis til markedsføring og opinionsundersøkelser.

Også i Finland utleveres folkeregisteropplysninger i større utstrekning enn i Norge. I henhold til finsk lov kan folkeregisteropplysninger utleveres til oppdatering og kontroll av kunde- og markedsføringsregistre. Det kan også utleveres navn- og adresseopplysninger til bruk for direkte-reklame og markedsføringsformål. Den svenske loven har ingen formålsbestemmelse. Slik bestemmelse er imidlertid inntatt i den danske lovens § 1 og i den finske loven om befolkningsdatasystemet §§ 1 og 5. Videre har de tre landene lovfestet bestemmelser om organisering/registermyndighet, hvem som skal omfattes av registeret, hvilke opplysninger som kan registreres om den enkelte person og hvem som skal registreres som bosatt. Lovgivningen i disse tre landene har også bestemmelser om meldeplikt og kontroll.

Selv om lovtradisjonen kan være noe forskjellig landene imellom, er det et gjennomgående trekk at de andre nordiske land har lovfestet det meste av det som i det norske folkeregisterregelverket er regulert i forskrift.

4 FORSLAGETS PERSONVERNMESSIGE KONSEKVENSER

I henhold til utredningsinstruksen skal saker inneholde en analyse og vurdering av antatte vesentlige konsekvenser av den beslutningen som foreslås truffet. Blant annet må det foretas en vurdering av om tiltaket har *vesentlige* personvernmessige konsekvenser. I «Veileder til utredningsinstruksen – vurdering av personvernkonsekvenser» angis momenter til vurderingen av om personvernkonsekvensene skal betraktes som vesentlige. Blant annet skal det legges vekt på om tiltaket innebærer omfattende eller inngripende behandling av personopplysninger, om det foreligger fare for feil eller misbruk, i tillegg til grad av selvbestemthet og opplysthet. Dersom tiltaket har vesentlige personvernmessige konsekvenser, skal det gjennomføres en konsekvensutredning bestående av analyse og vurdering av de antatte vesentlige konsekvenser av den beslutningen som foreslås truffet.

Folkeregisteret ble opprettet i en tid hvor fokus på personvern ikke var det samme som det er i dag. Folkeregisterloven er også eldre enn gjeldende personopplysningsregelverk. Likevel er det departementets oppfatning at registeret tilfredsstillende de krav som stilles til behandling av personopplysninger, og personopplysningsloven gjelder også utfyllende når folkeregisterregelverket ikke oppstiller særregler.

Fordi forslag til ny folkeregisterlov i hovedsak er en teknisk revisjon av gjeldende regelverk, innebærer forslaget kun mindre endringer i en allerede eksisterende behandling av personopplysninger. Departementet legger derfor til grunn at de personvernmessige konsekvensene ved forslaget ikke kan karakteriseres som *vesentlige*.

Departementet har hatt som mål å forenkle og tilpasse regelverket slik at det gjenspeiler dagens situasjon og gjør det lettere tilgjengelig for den registrerte. Dette vil i seg selv bidra til å styrke personvernet i forbindelse med registrering. Blant annet er det ryddet i bestemmelsen om hvilke opplysninger det skal være adgang til å registrere, og hjemmelen foreslås inntatt i loven, se avsnitt 6.2. Det foreslås også en adgang til å registrere opplysninger om identitetskontrollen knyttet til hvert identifikasjonsnummer. Formålet er å synliggjøre for brukerne av registeret at opplysninger knytter seg til identiteter med varierende grad av sikkerhet, se avsnitt 6.3.

Videre foreslås det en formålsbestemmelse i tillegg til enkelte materielle endringer i reglene om taushetsplikt og utlevering av opplysninger, se avsnitt 6.1, 6.4 og 6.5. Disse endringene tar sikte på å klargjøre hva Folkeregisterets opplysninger kan brukes til, og det bidrar til å ivareta den enkeltes interesse i innsyn og kunnskap om bruken av opplysningene. Bestemmelsene vil også bli mer brukervennlige.

Ettersom registeret inneholder et stort omfang av personopplysninger, og disse utleveres til offentlige og private aktører som oppfyller lovens krav til utlevering, er det en reell risiko for at opplysningene kan bli misbrukt. Dette øker behovet for klare regler og vilkår for utlevering, og gode mekanismer når misbruk oppdages. Fødsels- og d-nummer regnes ikke som sensitive og er heller ikke taushetsbelagte opplysninger etter gjeldende regelverk. I forslag til ny folkeregisterlov videreføres fødsels- og d-nummer som ikke-taushetsbelagte opplysninger, men adgangen til å få opplysningene utlevert foreslås endret. Endringene innebærer blant annet at opplysninger som ikke er underlagt taushetsplikt skal kunne utleveres til enhver uten behovsprøving, dersom den som ber om opplysningene kan navngi og identifisere vedkommende. Samtidig foreslår departementet at det innføres en ordning hvor enkeltpersoner kan få opplysninger om hvem som har fått utlevert opplysninger om ham eller henne, i likhet med ordningen som er innført for den offentlige skattelisten. Formålet er at reglene samlet sett skal bidra til at personopplysninger som ikke er underlagt taushetsplikt, bare skal etterspørres når det er et reelt og saklig behov for det, samtidig som den enkeltes personvern økes.

Departementet foreslår en egen regel om varsling til offentlige myndigheter og virksomheter og til finansinstitusjoner ved mistanke om at personopplysninger knytter seg til en falsk eller uriktig identitet. Det foreslås også administrative sanksjoner ved brudd på vilkår for utlevering av opplysninger, se avsnitt 6.10. Videre foreslås særskilte regler om endring av opplysninger i Folkeregisteret. Disse reglene følger i dag av forvaltningsloven og forvaltningspraksis.

Personopplysningsloven § 27 som oppstiller regler om retting og sletting av uriktige eller ufullstendige opplysninger, vil i utgangspunktet ikke gjelde. Folkeregisteret mottar opplysninger fra mange aktører, ikke bare fra den registrerte selv. For å endre registrerte opplysninger mener departementet det må kreves dokumentasjon som gir sannsynlighetsovervekt for at de nye opplysningene er korrekte. Det foreslås videre en tre-årsgrense for endring av opplysninger som ikke har betydning for personens rettigheter eller plikter.

Historiske opplysninger skal bevares i registeret og personopplysningsloven § 28 om sletting av unødvendige opplysninger vil derfor ikke komme til anvendelse. Med unntak av navn og adresse, er historiske opplysninger underlagt taushetsplikt og kan derfor ikke utleveres uten at dette er hjemlet i lov.

5 LOVTEKNISKE SPØRSMÅL

5.1 Innledning

Formålet med revisjonen av folkeregisterloven er å gjøre folkeregisterregelverket oppdatert og mer tilgjengelig for brukerne. Det tas sikte på en mer hensiktsmessig struktur av regelverket, herunder en bedre fordeling av bestemmelser som bør stå i loven og bestemmelser som kan stå i forskrift. Videre er det behov for en klarere regulering spesielt av bestemmelsene om taushetsplikt og utlevering av opplysninger fra registeret. I tillegg er det nødvendig med en opprydding i foreldede og uaktuelle bestemmelser. Departementet legger til grunn at formålet best oppnås ved å vedta en ny lov, fremfor å gjøre endringer i eksisterende lov.

Det meste av revisjonen er av teknisk karakter, hvor gjeldende bestemmelser videreføres uten materielle endringer men i en bedre strukturell og lovteknisk versjon. Samtidig innebærer revisjonen enkelte forslag av materiell karakter. Blant annet foreslås endringer i reglene for utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret og enkelte endringer i hvilke opplysninger som kan registreres om den enkelte.

5.2 Fordeling av regelverk mellom lov og forskrift

Folkeregisteret er statens sentrale register for registrering av personopplysninger om borgerne, og departementet mener de viktigste reglene om dette bør fremgå av loven. Den enkelte kan ikke velge om man vil være registrert i Folkeregisteret eller ikke. Det tilsier at regler som sikrer forutberegnelighet og klarhet omkring registreringen og hva opplysningene kan brukes til, gis i lovs form. Det foreslås derfor at en god del av bestemmelsene som i dag står i forskrift, tas inn i selve loven.

Det gjelder for det første hvilke opplysninger som kan registreres om den enkelte. Dette bør fremgå klart av loven, se utkastet § 3-1. Videre foreslås å flytte til loven hovedreglene om når en person skal registreres i Folkeregisteret som bosatt i Norge og hvor i Norge den enkelte skal være bostedsregistrert. Reglene om den enkeltes meldeplikter til Folkeregisteret foreslås inntatt i loven. Hovedreglene om utlevering av opplysninger fra registeret står også i dag i loven, og dette videreføres og søkes klargjort i utkastet til ny lov. Videre inntas i lovutkastet hjemmelsgrunnlag for sperring av opplysninger i registeret, og hjemmel for utstedelse av registerutskrift og attester.

5.3 Terminologi

Departementet foreslår å videreføre «Folkeregisteret» som navnet på selve registeret. Betegnelsen er godt innarbeidet og kjent både blant befolkningen og offentlige og private brukere av registeret. Betegnelsen «personregisteret» ville kanskje vært mer presist og i tråd med moderne språkbruk, men det fremstår som lite hensiktsmessig å skulle innarbeide et nytt navn. Det ville da også vært naturlig å kalle loven «personregisterloven», noe som ville åpnet for forveksling med personopplysningsloven.

Betegnelsen «fødselsnummer» har til tross for 50 års bruk ikke fått rotfeste i språket, og forveksles ofte med «personnummer». Etter dagens lovgivning består fødselsnummeret av elleve siffer, hvorav de seks første er personens fødselsdato og de fem siste er personnummeret (som angir århundret personen er født i, personens kjønn og to kontrollcifre). D-nummer er bygget opp på samme måte, men med den forskjell at første siffer i fødselsdatoen er tillagt fire. Ettersom «personnummer» synes å være den foretrukne benevnelse på den enkeltes numeriske identifikator, har departementet vurdert om «personnummer» bør innføres som en fellesbetegnelse på fødselsnummer og d-nummer. En slik endring vil imidlertid kreve tilsvarende endring i samtlige lov- og forskriftsbestemmelser som anvender dagens skille. Det kan også oppstå nye problemer og uklarheter ved å legge nytt meningsinnhold i en betegnelse som i lang tid har vært benyttet i regelverk og

offisielle dokumenter. Departementet foreslår derfor ikke på nåværende tidspunkt en slik fellesbetegnelse, men ønsker høringsinstansenes synspunkt på om dette er ønskelig.

Departementet foreslår at «offentlige myndigheter» endres til «offentlige myndigheter og virksomheter». Betegnelsen i dagens lovgivning er snever og gjenspeiler ikke utviklingen i offentlig sektor. Betegnelsen «offentlig myndighet og virksomhet» vil omfatte statlig, fylkeskommunal og kommunal forvaltning og i tillegg institusjoner som eies eller drives av disse. Begrepet avgrenses mot selvstendige rettssubjekter som aksjeselskap, ansvarlige selskap eller andre selskapsformer, når disse ikke er underlagt offentlig kontroll.

5.4 Forskriftshjemler

Gjeldende folkeregisterlov har en generell forskriftshjemmel til slutt i loven, som gir departementet fullmakt til å fastsette nærmere bestemmelser til utfylling og gjennomføring av loven. Slike generelle fullmaktsbestemmelser brukes i mindre grad i nyere lovgivning. I stedet knyttes fullmaktsbestemmelser til de enkelte paragrafer. Departementet foreslår i tråd med dette å knytte lovens fullmakter konkret til de respektive materielle bestemmelser hvor det er behov for det. I lovutkastet er fullmaktene derfor gjennomgående plassert som siste ledd i vedkommende paragraf, og i noen tilfeller til slutt i kapitlet. På denne måten blir det tydeligere hva det kan gis forskrifter om. Dermed oppnås også en hensiktsmessig paragrafnummerering, slik at enkeltbestemmelser i en ny folkeregisterforskrift vil kunne samsvare med lovens.

5.5 Forholdet til andre lover

Forvaltningsloven § 1 slår fast at loven gjelder for virksomhet som drives av forvaltningsorganer når ikke annet er bestemt i eller i medhold av lov.

Folkeregisterloven har ingen generell bestemmelse om unntak fra forvaltningsloven, slik at forvaltningsloven gjelder for saksbehandlingen knyttet til folkeregistrering. Departementet foreslår ingen endring i dette. Forvaltningsloven vil dermed gjelde, med enkelte særlige forvaltningsregler i eller med hjemmel i folkeregisterloven.

Offentlighetsloven får ikke anvendelsen ved innsyn i eller krav om utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret. Utlevering av personopplysninger fra Folkeregisteret er i utkastet regulert i egne bestemmelser. For å hindre uklarheter foreslås derfor en egen bestemmelse om at offentlighetsloven ikke kan brukes som hjemmelsgrunnlag for å kreve opplysninger fra Folkeregisteret. Det foreslås at bestemmelsen inntas i offentlighetsloven § 2 nytt femte ledd.

Personopplysningsloven gjelder for behandling av personopplysninger om ikke annet følger av en særskilt lov som regulerer behandlingsmåten, jf. personopplysningsloven § 1. Personopplysningsloven vil derfor gjelde for behandling av personopplysningene i Folkeregisteret, med de særlige regler som følger av folkeregisterloven. Personopplysningsloven har blant annet bestemmelse om den enkeltes rett til innsyn i opplysninger om seg selv, og slik bestemmelse er derfor ikke nødvendig å innta i utkastet til ny folkeregisterlov.

6 UTKAST TIL NY FOLKEREREGISTERLOV

6.1 Formålsbestemmelse

Departementet foreslår at lovens og Folkeregisterets formål tas inn som en egen bestemmelse, og viser til lovutkastet § 1-2. Dagens folkeregisterlov angir ikke lovens formål eksplisitt, og det er heller ikke omtalt i lovens forarbeid (Ot.prp. nr. 10 (1969-1970)). I forarbeidene til 1946-loven (Ot.prp. nr. 135 (1945-1946)) fremgår det imidlertid at hovedbegrunnelsen for å opprette obligatoriske folkeregistre i landets kommuner først og fremst var at de skulle være hjelpemiddel til den kommunale administrasjon, og til å utarbeide og administrere skattemanntall og valgmannstall, samt befolkningsstatistikk. I tillegg uttales:

«Videre har folkeregisteret til oppgave å fungere som opplysningskontor for offentlige myndigheter som forsorgsvesenet, sosialtrygden, helserådet, politiet osv. og for private som søker opplysninger om adresser».

I forbindelse med endring av hjemmelsgrunnet for utlevering av folkeregisteropplysninger til personer og private institusjoner (Ot. prp. nr. 43 (1992-1993 kap. 3)), ble det presisert at et viktig formål ved folkeregistreringen er å tjene offentlige myndigheter i deres arbeid ved å videreformidle registrerte opplysninger. Utlevering av opplysninger til enkeltpersoner og private institusjoner ble ifølge forarbeidene ansett som en underordnet oppgave.

I Grunndatarapporten kom arbeidsgruppen med anbefaling om at folkeregisterloven burde inneholde en egen formålsbestemmelse med elementer som gjenspeiler dagens, og fremtidens bruk og behov. Anbefalingen var basert på en analyse av brukernes behov og betraktninger fra de andre nordiske lands rett. Arbeidsgruppen mente en formålsbestemmelse burde gjenspeile både offentlige og private aktørers behov for opplysninger fra registeret, for å følge opp enkeltpersoners rettigheter og plikter og ivareta samfunnsfunksjonene. Videre ble registerets rolle som bidragsyter til informasjon i samfunnet og for å skape oversiktighet ved bruken av

personinformasjon, omtalt som viktige elementer i en formålsbestemmelse. Andre elementer var Folkeregisterets rolle i forbindelse med tildeling av en entydig identifikator til personer som registreres i registeret, og som bidragsyter til sikker og kostnadseffektiv samhandling i og med offentlig sektor.

Departementet har sett hen til forslaget som ble lagt fram i Grunndatarapporten i arbeidet med å utforme lovens formål. En formålsbestemmelse bør først og fremst gjenspeile Folkeregisterets rolle i dagens samfunn, samtidig som den ikke setter skranker for registerets fremtidige utvikling. Folkeregisterets funksjon i samfunnet har i stor grad utviklet seg siden dagens lov ble vedtatt. Fra i hovedsak å være et skattemanntall, er Folkeregisteret i dag sentral i nærmest all offentlig personrelatert administrasjon, samtidig som private aktørers bruk og behov for Folkeregisteret har økt. Opplysninger fra Folkeregisteret gir også et viktig bidrag til forskning og samfunnsplanlegging.

I dag er Folkeregisteret det registeret som inneholder oversikt over hvilke personer som er bosatt i Norge og grunnleggende opplysninger om disse. I tillegg registreres også andre personer med tilknytning til Norge, men som ikke regnes som bosatt. En ny lov bør etter departementets syn ha til formål å legge til rette for at registreringen av disse opplysningene er sikker og effektiv. Videre bør lovens formål være å gi regler som sikrer tildeling av et unikt identifikasjonsnummer til hver registreringspliktig person.

I likhet med arbeidsgruppens syn i Grunndatarapporten, mener departementet at en formålsbestemmelse må gjenspeile at opplysningene i Folkeregisteret skal være gjenstand for gjenbruk, i tillegg til at det oppstilles rammer for hva opplysningene skal kunne brukes til. Dagens folkeregisteropplysninger brukes først og fremst i forbindelse med administrative myndighetsoppgaver, forskning og statistikk. I tillegg får private aktører opplysninger som ikke er underlagt taushetsplikt, når det er nødvendig for å ivareta lovmessige rettigheter eller plikter. Departementet foreslår derfor at Folkeregisteret også skal kunne brukes til å ivareta grunnleggende samfunnsbehov, og at dette skal fremgå i lovens formålsbestemmelse. Hva som skal anses som et grunnleggende samfunnsbehov må sees i lys av hva som til enhver tid er nødvendig for offentlige og private aktørers behov for å kunne ivareta offentlige pålegg eller lovmessige rettigheter. Innholdet i begrepet vil dermed kunne variere over tid. Typiske eksempler på hva som vil kunne omfattes er behovet for å få registrert opplysninger om en selv til bruk for andre offentlige myndigheter, og brukernes tilgang til oppdaterte og korrekte kontaktopplysninger. Behovet for identifikasjonsnummer for å foreta søk i offentlige registre, eller i forbindelse med bankers plikt til å registrere kunders identifikasjonsnummer ved etablering av kundeforhold, vil også anses som et grunnleggende samfunnsbehov. Det samme

gjelder behovet for å kunne verifisere rett identitet for å sikre at falske identiteter ikke blir opprettet. Behov for opplysninger til rene markedsføringsformål vil falle utenfor begrepet, mens ajourhold av allerede opprettede kunderegistre vil være omfattet.

6.2 Hvilke opplysninger som kan registreres

6.2.1 Opplysninger som kan registreres om den enkelte

Hvilke opplysninger som registreres i tilknytning til det enkelte identifikasjonsnummer i Folkeregisteret, fremgår i dag implisitt i flere av folkeregisterlovens bestemmelser. En fullstendig oversikt over opplysningen fremgår av folkeregisterforskriften § 2-1. Registrering av personopplysninger er i seg selv inngripende. Personvern hensyn taler derfor for at reguleringen av hvilke opplysninger som skal kunne registreres om den enkelte, har forankring i lov.

Dagens forskriftsregulering er omfattende og svært detaljert. Til flere av opplysningene registreres tilleggsopplysninger, i form av underkategorier, statuskoder og merknader. Til illustrasjon består opplysningen «sivilstand» av ti underkategorier. En slik detaljgrad i lovverket vil ikke være hensiktsmessig. Departementet foreslår derfor at loven gir en opplisting av hvilke «hovedopplysninger» som kan registreres om den enkelte, og det nærmere innholdet fastsettes i forskrift, som kan spesifisere underkategorier, statuskoder og merknader til opplysningene.

Departementet foreslår at følgende opplysninger om en person skal kunne registreres i Folkeregisteret: navn, fødselsdato, kjønn, adresse, fødested, statsborgerskap, foreldre, ektefelle/registrert partner, barn, sivilstand, foreldreansvar, adopsjon, familienummer, samemantall, vergemål, stadfestet fremtidsfullmakt, oppholdstillatelse, utenlandsk identifikasjonsnummer, utlendingsmyndighetenes identifikasjonsnummer og dødsdato. Det vises til utkast til ny folkeregisterlov § 3-1.

Bortsett fra opplysninger om «elektronisk kontaktinformasjon» og «stadfestet fremtidsfullmakt», innebærer en lovfesting av de resterende opplysningene en videreføring av gjeldende rett.

Digital kommunikasjon er nå blitt hovedregelen når forvaltningen henvender seg til andre. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) har etablert et register over innbyggernes digitale kontaktinformasjon og reservasjonsstatus. Det digitale kontaktregisteret er en nyetablert nasjonal felleskomponent, og fra 1. januar 2016 er det obligatorisk for offentlige virksomheter å benytte registeret. Elektronisk

kontaktinformasjon blir i dag ikke registrert i Folkeregisteret. Departementet legger til grunn at det i forbindelse med revisjonen av folkeregisterloven ikke bør være noen lovmessig hindring for at opplysning om elektronisk kontaktadresser kan legges inn i Folkeregisteret dersom det skulle bli aktuelt.

Fremtidsfullmakt er innført i vergemålsloven av 26. mars 2010 nr. 9. En fremtidsfullmakt er en fullmakt til én eller flere personer om å representere fullmaktsgiveren etter at fullmaktsgiveren på grunn av sinnslidelse, herunder demens, eller alvorlig svekket helbred ikke lenger er i stand til å ivareta sine interesser innen de områdene som omfattes av fullmakten, jf. vergemålsloven § 78. Når en fremtidsfullmakt er stadfestet av Fylkesmannen, skal den registreres i Folkeregisteret, jf. § 84 jf. § 77 første ledd bokstav e. Slik registrering fremgår ikke i dagens folkeregisterforskrift, og regelverket må dermed oppdateres på grunn av endringene i vergemålsregelverket.

Etter barnelova § 36 kan foreldre avtale at barn skal ha fast bosted hos begge, og dersom foreldrene er uenige kan også domstolen bestemme delt fast bosted når særlige grunner foreligger. Etter gjeldende folkeregisterforskrift § 5-1 og § 5-2 gjelder «døgnhvilerregelen» som hovedregel for hvor en person skal anses bosatt, også når en person bor på to steder. Dette vil si at personen registreres som bosatt der vedkommende tar sin overveiende døgnhvile i løpet av 12 måneder. For barn som har delt bosted og dermed bor skiftevis hos sine foreldre, betyr dette at barnet bare skal registreres som bosatt på én av foreldrenes adresser. Regelen foreslås videreført i utkast til ny folkeregisterlov § 5-1. Departementet er imidlertid kjent med at praktisering av døgnhvilerregelen for barn med delt fast bosted kan være upraktisk i flere situasjoner. For å avhjelpe dette, foreslås det en synliggjøring i registeret, slik at det opplyses at fast bosted er delt i tilknytning til bostedsadressen. Dette kan for eksempel gjøres i merknadsfeltet eller ved en tilleggsopplysning. Departementet vil komme tilbake til dette i forbindelse med høringen av ny folkeregisterforskrift.

6.2.2 Yrke og arbeidsgiver

I folkeregisterforskriften § 2-1 inngår yrke og arbeidsgiver i oversikten over hvilke opplysninger som kan registreres om den enkelte. Disse opplysningene ble tidligere registrert i Folkeregisteret, men registreres i dag i arbeidsgiver- og arbeidstakerregistrene. Departementet foreslår derfor at en adgang til å registrere opplysninger om yrke og arbeidsgiver, ikke videreføres i utkast til ny folkeregisterlov.

6.2.3 Medlemskap i Den norske kirke

Det følger av gjeldende folkeregisterlov § 6 første ledd at «Opplysning om tilhørighet i Den norske Kirke kan tas inn i det sentrale register som nevnt i § 1 første ledd». Det følger videre av folkeregisterforskriften § 2-1 at tilhørighet til Den norske kirke er en opplysning som kan registreres i tilknytning til det enkelte identifikasjonsnummer.

Den norske kirke har fra 1999 ført sitt eget medlemsregister, med hjemmel i kirkeloven og forskrift 25. februar 2000 nr. 298 om Den norske kirkes medlemsregister. Opplysning om medlemskap i Den norske kirke blir ikke lenger registrert eller ajourholdt i Folkeregisteret.

Den 21. mai 2012 ble Grunnloven § 2 endret. Bestemmelsen slo tidligere fast at «den evangelisk-lutherske Religion forbliver Statens offentlige Religion». Ved endringen av grunnloven i 2012 ble bestemmelsen om statsreligion erstattet med: «Værdigrundlaget forbliver vor kristne og humanistiske Arv».

Som en følge av at opplysning om medlemskap i Den norske kirke i praksis ikke lenger registreres i Folkeregisteret, og det forhold at Grunnloven § 2 om statens offentlige religion er endret, legger departementet til grunn at det ikke lenger bør være adgang til å registrere i Folkeregisteret opplysning om tilhørighet til Den norske kirke. Det er ikke behov for å registrere denne opplysning i Folkeregisteret når kirken fører sitt eget medlemsregister, og det er heller ikke lenger naturlig i denne relasjon å behandle medlemskap i Den norske kirke annerledes enn medlemskap i andre registrerte trossamfunn. Hjemmelen for å registrere tilhørighet i Den norske kirke foreslås derfor ikke videreført i utkastet til ny folkeregisterlov.

Departementet viser også til at dette var omtalt i forbindelse med høringen av Grunndata rapporten i 2008. Kirkerådet var i sin høringsuttalelse enig i at opplysning om tilhørighet i Den norske kan fjernes, da denne opplysningen føres i Den norske kirkes medlemsregister. Kirkerådet påpekte at det vil være uheldig om denne opplysningen også føres i Folkeregisteret.

6.3 Grunnlaget for registrering av identitet

Folkeregisteret er som statens sentrale personopplysningsregister, navet i nærmest all offentlig personrelatert forvaltning. Dersom Folkeregisteret inneholder falske eller uriktige identiteter, er dette uheldig for samtlige brukere av registeret. Praksis har imidlertid vist at det har blitt registret falske identiteter i Folkeregisteret, og at disse har blitt brukt til blant annet trygdebedrageri.

Fullstendig sikkerhet for at enhver registrert identitet er riktig, vil være vanskelig og ressurskrevende å oppnå. Det arbeides imidlertid i flere etater med å få en

tryggere, mer effektiv og helhetlig id-forvaltning. Det foreligger blant annet forslag om å etablere en knytning mellom biometriregistrering og registrering i Folkeregisteret. I dag opptas det og registreres biometri blant annet i forbindelse med utstedelse av pass og i utlendingsforvaltningen, og det foreslås gjort i forbindelse med utstedelse av nasjonale id-kort (jf. Prop. 66 L (2014-2015) om lov om nasjonalt identitetskort (ID-kortloven)). Med en slik knytning vil en identitet kunne registreres i Folkeregisteret som unik. Folkeregisteret skal ikke inneholde biometriske data om den enkelte, men det vil fremgå av registeret om identiteten er unik i Norge, dvs. at det foreligger biometriske opplysninger om personen og at disse er sjekket for unikhhet mot øvrige biometriregistreringer. Departementet legger til grunn at det i en ny folkeregisterlov bør legges til rette for registrering som klargjør grunnlaget for innføringen av en identitet i registeret.

Departementet legger til grunn at det skal opprettholdes et system hvor ikke-bosatte personer med en midlertidig tilknytning til Norge, registreres i Folkeregisteret. Et alternativ ville være å la hver enkelt etat selv sørge for registrering av denne persongruppen. Det ville imidlertid vanskeliggjøre samhandling og utveksling av informasjon mellom de forskjellige etatene og brukerne av folkeregisteropplysninger. Det vil også i større grad enn i dag kunne åpne for at en person opptrer med ulike identiteter overfor ulike offentlige myndigheter og private virksomheter.

Det vil også kunne være behov for å registrere en person med et identifikasjonsnummer (d-nummer) i Norge, uten at det fremstår nødvendig med en fullstendig legitimasjonskontroll. For eksempel for en person bosatt i utlandet som skal ha utbetalt lønn for et helt kortvarig arbeidsoppdrag som utløser skatteplikt til Norge.

Av hensyn til kvaliteten på opplysningene i Folkeregisteret legger departementet til grunn at det bør synliggjøres for brukerne av registeret på hvilket grunnlag en identitet er registrert. Tildeling av et d-nummer etter en svak kontroll av identitet innebærer en risiko for at personen blir registrert på grunnlag av falske identitetsdokumenter. Med sikte på å hindre at slike personopplysninger kan misbrukes, bør det til identifikasjonsnummeret knyttes informasjon som viser brukerne av Folkeregisteret hvorvidt personopplysningene er registrert etter en kontroll av personens identitet eller ikke. På den måten vil brukerne av Folkeregisteret selv kunne ta stilling til hvilken betydning det skal få for dem.

For å redusere ulempene som følger av at Folkeregisteret vil inneholde opplysninger om personer hvor det er en varierende grad av sikkerhet for registrert identitet, foreslår departementet derfor at det lovfestes adgang til å registrere en opplysning som sier noe om identitetskontrollen knyttet til hvert

identifikasjonsnummer, jf. lovutkastet § 3-2. I første rekke er dette aktuelt for personer som ikke er eller skal være bosatt i Norge og som tildeles et d-nummer. Bestemmelsen foreslås imidlertid å omfatte både fødselsnummer og d-nummer.

Som et ledd i sin omlegging og styrking av identitetskontrollen av utenlandske personer som tildeles et d-nummer og registreres i Folkeregisteret i forbindelse med utstedelse av skattekort, har Skattedirektoratet allerede innført en merking i Folkeregisteret av om det er foretatt en identitetskontroll eller ikke. På den måten vil andre brukere av Folkeregisteret som også trenger et identifikasjonsnummer på vedkommende, få informasjon om hvorvidt identiteten til personen er sjekket eller ikke. Lovutkastet § 3-2 innebærer en videreføring og lovfesting av gjeldende praksis.

Det legges opp til tre kategorier for synliggjøring av på hvilket grunnlag en identitet er registrert: unik identitet, kontrollert identitet og ikke-kontrollert identitet. Unik identitet innebærer at det foreligger biometriske data om personen og at disse er sjekket for unikhhet. Kontrollert identitet skal innebære at identiteten er kontrollert etter nærmere fastsatte prosedyrer (personlig fremmøte og dokumentkontroll). Dersom personens identitet verken er unik eller kontrollert, blir den registrert som ikke-kontrollert.

6.4 Taushetsplikt

6.4.1 Gjeldende rett

Folkeregisterloven § 13 regulerer både folkeregistermyndighetens taushetsplikt og adgangen til å utlevere opplysninger fra Folkeregisteret. Etter § 13 første ledd er opplysningene i Folkeregisteret underlagt ulike grader av beskyttelse mot utlevering. Bestemmelsen skiller mellom opplysninger som kan utleveres til den som har et begrunnet behov, opplysninger som i utgangspunktet er underlagt taushetsplikt men som i særlige tilfeller kan utleveres og opplysninger som er underlagt alminnelig taushetsplikt. I praksis har dette vært omtalt som opplysninger som er underlagt taushetsrett, opplysninger som er underlagt begrenset taushetsplikt og opplysninger som er underlagt alminnelig taushetsplikt. Det finnes etter gjeldende rett ingen opplysninger i Folkeregisteret som ikke er underlagt en eller annen form for beskyttelse mot innsyn.

Enkelte opplysninger, som det i utgangspunktet ikke gjelder taushetsplikt for, kan utleveres til «personer og private institusjoner» når de er nødvendige for å ivareta lovmessige rettigheter og plikter. Opplysninger som i slike tilfeller kan utleveres, er opplysninger om en persons fulle navn, fødested, fødselsdato og fødsels- og d-

nummer, bosted og eventuell dødsdato. Opplysningene må ikke kunne røpe et klientforhold eller på annen måte anses som personlig.

I henhold til § 13 første ledd tredje punktum kan personer og private institusjoner i særlige tilfeller søke skattekontoret om at enkelte opplysninger unntas fra taushetsplikt. Opplysninger som da kan unntas er opplysninger om sivilstand, ektefelle, barn og foreldre. Slike søknader har blant annet vært aktuelle i forbindelse med behandling av gjensidige ektefelleforsikring og dødsboskifte.

De resterende opplysningene i Folkeregisteret, blant annet opplysninger om statsborgerskap, vergemål og foreldreansvar, er underlagt alminnelig taushetsplikt. Disse kan bare utleveres til offentlige myndigheter som har et begrunnet behov for opplysningene, og lovhjemmel til å innhente opplysninger uten hinder av lovbestemt taushetsplikt, jf. folkeregisterloven § 14.

Forvaltningslovens regler om taushetsplikt gjelder ikke for folkeregistermyndigheten. Dette kommer eksplisitt til uttrykk i folkeregisterloven § 13 siste ledd. Forvaltningslovens taushetspliktbestemmelse gjelder for flere av de offentlige virksomhetene som mottar opplysninger fra Folkeregisteret. I henhold til forvaltningsloven § 13 har enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan taushetsplikt om blant annet noens personlige forhold. I annet ledd er det angitt hvilke opplysninger som i utgangspunktet ikke skal anses personlig. Dette er opplysninger om fødested, fødselsdato, fødsels- og d-nummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted. Dersom opplysningene kan røpe et klientforhold eller likevel må anses personlige, skal de være underlagt taushetsplikt.

Folkeregisterloven og forvaltningsloven definerer noe ulikt hvilke opplysninger som skal anses personlige, og som dermed er underlagt taushetsplikt. Dette kan medføre praktiske problemstillinger når offentlige virksomheter behandler krav om innsyn i opplysningene.

6.4.2 Departementets vurderinger og forslag

Etter departementets oppfatning fremstår gjeldende regler om taushetsplikt som kompliserte og lite tilgjengelige. I hvilke tilfeller folkeregistermyndigheten kan utlevere opplysninger og hvilke krav som stilles for å gjøre unntak fra taushetsplikt for opplysninger i særlige tilfeller, beror i stor grad på forvaltningsskjønn. Selv om det har utviklet seg en fast forvaltningspraksis, kan dette medføre at reglene oppleves som lite forutberegnelige, og det skaper også en viss fare for forskjellsbehandling. Reglene om taushetsplikt er viktige av hensyn til den enkeltes personvern, og departementet mener at reglene bør være enkle og klare, og i så

liten grad som mulig innebære skjønsmessige vurderinger, slik at både de registrerte og brukerne av registeret skal kunne forutse sin rettsstilling.

Departementet har mottatt flere innspill om at taushetsplikt etter folkeregisterloven bør samordnes med regelen i forvaltningsloven. En slik tilnærming vil gjøre det enklere for forvaltningen å vurdere hvilke opplysninger som er underlagt taushetsplikt i forbindelse med blant annet innsynskrav. Enkelte har også argumentert med at ulikhetene i hvilke opplysninger som klassifiseres som «personlige» ikke i alle tilfeller lar seg begrunne. Departementet slutter seg til dette, og foreslår at taushetspliktsbestemmelsene i folkeregisterloven og forvaltningsloven i størst mulig grad bør være like. En måte å gjennomføre dette på, ville være å la forvaltningslovens regler om taushetsplikt komme til anvendelse for folkeregistermyndigheten. Departementet legger imidlertid til grunn at det er mest hensiktsmessig og best ivaretar hensynet til personvernet dersom det inntas egne bestemmelser om taushetsplikt i folkeregisterloven.

Departementet mener at det i utgangspunktet bør være taushetsplikt om opplysningene i Folkeregisteret, men at det angis ett sett med kjerneopplysninger som ikke er underlagt taushetsplikt. Ikke-taushetsbelagte opplysninger bør kunne utleveres til enhver som kan identifisere personen det etterspørres opplysninger om. En videreføring av dagens system hvor folkeregistermyndigheten kan utøve såkalt taushetsrett ut fra nærmere angitte vilkår, kan føre til forskjellsbehandling og svak rettsikkerhet, og også medfører unødvendig saksbehandling. I dag kan enhver henvende seg til skattekontoret og oppgi at man for eksempel trenger opplysninger til å foreta søk i Brønnøysundregistrene. Det foretas da ingen kontroll av om det oppgitte formålet er reelt. Dersom man ikke kan oppgi et formål, vil man etter dagens regler ikke få utlevert opplysninger. Dagens system er derfor enkelt å omgå. På bakgrunn av dette foreslår departementet at det settes en klar grense for hvilke opplysninger som ikke er underlagt taushetsplikt, og at de resterende opplysningene i registeret dermed skal være taushetsbelagte.

Opplysninger som ikke skal underlegges taushetsplikt

Departementet foreslår at utgangspunktet skal være at enhver som behandler personopplysninger etter folkeregisterloven, skal ha taushetsplikt om de personopplysninger han eller hun får kjennskap til, og at det i en uttømmende opplisting angis hvilke opplysninger som likevel ikke skal være underlagt taushetsplikt. Alle opplysninger som ikke er omfattet i oppregningen, vil dermed være taushetsbelagte.

Departementet foreslår at det ikke skal være taushetsplikt om følgende opplysninger: en persons fulle navn, fødselsdato, fødsels- og d-nummer, grunnlaget for registrert identitet etter utkastets § 3-2, adresse, statsborgerskap, om vedkommende er gift, vergemål, stadfestet fremtidsfullmakt og dødsdato. Dersom opplysningen kan røpe et klientforhold eller andre forhold som må anses personlige, videreføres dagens bestemmelse om at opplysningen er taushetsbelagt. Alle opplysningene i Folkeregisteret er personlige i den forstand at de knytter seg til en person, og formuleringen «andre forhold som må anses som personlig» gir av den grunn liten veiledning. Formuleringen tar sikte på tilfeller hvor opplysningen kan røpe forhold som de fleste vil anse mer beskyttelsesverdige enn for eksempel opplysning om en alminnelig gateadresse og fødselsdag. Eksempler kan være at adressen røper at personen soner en fengselsstraff eller er til behandling for et rusproblem. Samme formulering er brukt i forvaltningsloven, og etter det departementet kjenner til har ikke formuleringen medført problemer i praksis.

Navn, fødselsdato, fødsels- og d-nummer, adresse og dødsdato er opplysninger som etter gjeldende rett ikke er taushetsbelagt, og som i realiteten utleveres ganske fritt. Dette er dermed en videreføring av gjeldende rett. Når det gjelder personnummer vil departementet peke på at opplysning om fødselsnummer og d-nummer ikke er underlagt taushetsplikt i dag, verken etter forvaltningsloven eller folkeregisterloven. Det er lang tradisjon i Norge for at dette ikke er en taushetsbelagt opplysning. Departementet legger til grunn at det ikke vil være hensiktsmessig å foreslå endringer i dette nå. Det er også grunn til å tro at en eventuell endring av dette vanskelig vil kunne bli effektiv, når opplysning om fødselsnummer i så mange år ikke har vært underlagt taushetsplikt. Departementet viser også til at det er andre regler som skal bidra til at fødselsnummer ikke misbrukes, jf. blant annet personopplysningsloven § 12 som setter klare grenser for bruken av fødselsnummer.

Departementet foreslår videre å innta grunnlaget for registrert identitet etter utkastets § 3-2, statsborgerskap, vergemål, stadfestet fremtidsfullmakt og om vedkommende er gift/registrert parter, i oppregningen av opplysninger som ikke skal være taushetsbelagte.

Opplysning om en persons statsborgerskap er i dag taushetsbelagt etter folkeregisterloven, men ikke etter forvaltningsloven. Departementet foreslår derfor at opplysning om statsborgerskap ikke underlegges taushetsplikt i utkast til ny folkeregisterlov.

Opplysninger om vergemål og stadfestet fremtidsfullmakt kan ikke være underlagt taushetsplikt hvis de skal tjene sitt formål, og disse opplysningene er heller ikke taushetsbelagt etter vergemålsloven.

Opplysning om sivilstand er i utgangspunktet underlagt taushetsplikt i gjeldende folkeregisterlov, men kan i særlige tilfeller unntas fra taushetsplikt. Sivilstand er ikke en taushetsbelagt opplysning etter forvaltningsloven. Betegnelsen «sivilstand» er imidlertid ikke definert i forvaltningsloven. I juridisk teori har det vært diskutert om «separert» er omfattet av betegnelsen sivilstand.

Det kan være delte meninger om hvor beskyttelsesverdig en sivilstands-opplysning kan anses å være. For eksempel vil separasjon kunne oppfattes som en mer beskyttelsesverdig opplysning enn opplysning om at en person er gift. Hvorvidt en person er gift eller ikke, vil normalt ikke regnes som beskyttelsesverdig da det å inngå ekteskap er en offentlig handling. Departementet legger til grunn at opplysning om en person er gift (eller har inngått partnerskap), vanskelig kan begrunnes å skulle være underlagt taushetsplikt. Det foreslås derfor en endring her, ved at denne opplysningen ikke underlegges taushetsplikt i folkeregisterloven. I Folkeregisteret registreres det imidlertid langt flere forhold under betegnelsen «sivilstand». I henhold til folkeregisterforskriften § 2-1 kan sivilstand registreres i Folkeregisteret i følgende kategorier: uoppgitt, ugift, gift, enke/enkemann, skilt, separert, registrert partner, separert partner, skilt partner og gjenlevende partner. Utover opplysningen at en person er registrert som gift eller partner, legger departementet til grunn at de resterende kategoriene under sivilstand bør være underlagt taushetsplikt. Dette foreslås klargjort i lovteksten, slik at det i relasjon til taushetsplikten ikke er tvil om forståelsen av betegnelsen «sivilstand».

Opplysninger som skal være underlagt taushetsplikt

Departementet foreslår at opplysninger om elektronisk kontaktinformasjon, fødested, foreldre, ektefelle/registrert partner, barn, foreldreansvar, adopsjon, familienummer, samemantall, utenlands identifikasjonsnummer og DUF-nummer, skal være underlagt taushetsplikt. Dette er i hovedsak opplysninger som etter gjeldende rett er taushetsbelagte. Det samme gjelder koder og merknader knyttet til registrerte opplysninger.

Når det gjelder fødested, er dette en opplysning som etter dagens lov kan utleveres når den er nødvendig for å ivareta en lovmessig rett eller plikt. Opplysninger om fødested er etter forvaltningsloven ikke klassifisert som personlig og er dermed i utgangspunktet heller ikke taushetsbelagt. Fødested er imidlertid en opplysning som kan røpe adopsjon. I slike tilfeller vil opplysningen anses som personlig etter både forvaltningsloven og gjeldende folkeregisterlov, og dermed være underlagt taushetsplikt. På bakgrunn av dette og det forhold at fødested antakelig ikke kan

karakteriseres som noen «kjerneopplysning» det er behov for åpenhet om, foreslår departementet at fødested skal være en taushetsbelagt opplysning.

Historiske opplysninger

Historiske opplysninger skal bevares i Folkeregisteret. Med historiske opplysninger siktes det til tidligere registrerte opplysninger som er blitt endret, for eksempel som følge av flyttemeldinger, navneendringer eller endring av sivilstand. Departementet foreslår at slike opplysninger som utgangspunkt skal være underlagt taushetsplikt. Historiske opplysninger om navn og adresse foreslås imidlertid unntatt fra taushetsplikt. Slike opplysninger kan være nødvendige for brukerne av registeret, og anses ikke som spesielt beskyttelsesverdige.

6.5 Utlevering av folkeregisteropplysninger

6.5.1 Dagens ordning

Gjeldende rett

Gjeldende regler om utlevering av folkeregisteropplysninger følger av taushetspliktsbestemmelsen i § 13 i tillegg til § 14 som omhandler utlevering til blant annet offentlig myndighet. Disse bestemmelsene utfylles i folkeregisterforskriften §§ 9-2 til 9-4. Utgangspunktet for utlevering er at opplysninger som ikke er underlagt taushetsplikt, kan utleveres til offentlige myndigheter til bruk i deres virksomhet, mens personer og private institusjoner må påvise en lovmessig rett eller plikt som gjør utlevering av opplysninger nødvendig. Opplysninger som er underlagt taushetsplikt kan bare utleveres til offentlige myndigheter som har hjemmel i lov til å innhente opplysningene.

Folkeregisterloven § 13 bestemmer at opplysninger det ikke gjelder taushetsplikt for, kan utleveres til personer og private institusjoner når det er nødvendig for å ivareta lovmessige rettigheter og plikter. Etter folkeregisterforskriften § 9-4 nr. 1 kan det utleveres opplysninger om “noen få navngitte personers” fulle navn, fødested, fødselsdato og personnummer eller d-nummer, adresse og eventuell dødsdato, med mindre opplysningene kan røpe et klientforhold eller andre forhold som må anses som personlig. Etter § 13 første ledd tredje punktum jf. folkeregisterforskriften § 9-4 nr. 1, kan det i særlige tilfeller søkes skriftlig om utlevering av opplysninger om sivilstand, ektefelle, foreldre og barn.

Etter folkeregisterloven § 14 kan det uavhengig av taushetsplikten i § 13, utleveres folkeregisteropplysninger til offentlige myndigheter til bruk i deres virksomhet. Det samme gjelder private helsevirksomheter som utfører oppgaver på vegne av det

offentlige samt apotek. Slik utlevering forutsetter at tilgangen følger av lov eller av regler fastsatt av departementet. Opplysninger som kan gis til offentlige myndigheter etter folkeregisterforskriften § 9-3 nr. 1, er noen få personers fulle navn, fødested, fødselsdato, personnummer eller d-nummer, adresse, sivilstand, ektefelle, barn, foreldre og eventuell dødsdato. Vilåret for utlevering er at det foreligger et begrunnet behov for å motta opplysningene og at de ikke er egnet til å røpe et klientforhold eller må anses personlige. Andre opplysninger enn de nevnte, kan innhentes av offentlige myndigheter som har hjemmel i lov til å innhente opplysninger fra Folkeregisteret uten hinder av lovbestemt taushetsplikt. Til private helsevirksomheter og apotek gis det via Norsk Helsenett SF tilgang til opplysninger om personers fulle navn, adresse fødselsdato og fødsels- og d-nummer, jf. folkeregisterforskriften § 9-3a.

Skattedirektoratet kan gi tillatelse til utlevering av opplysninger som omfatter flere enn “noen få personer” eller regelmessige forespørsler.

Utlevering i praksis

Utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret skjer i dag på tre ulike måter. Enkelt personer og andre private aktører kan henvende seg til skattekontorene ved oppmøte, skriftlig henvendelse eller på telefon, for å få oppgitt ikke-taushetsbelagte personopplysninger om «noen få personer». De fleste henvendelser av denne typen gjelder adresse og fødselsnummer. Slik utlevering må være nødvendig for å ivareta lovmessige rettigheter og plikter, og vedkommende må derfor oppgi et gyldig formål. Et slikt formål kan for eksempel være at opplysningene skal brukes til å foreta søk i Brønnøysundregistrene eller i forbindelse med innsending av krav til Forlikrådet. De som oftest henvender seg på denne måten er advokater, eiendomsmeglere, Försäkringskassan i Sverige, boligbyggelag, aviser, arbeidsgivere, foreninger og lag. Opplysningene vil da utleveres vederlagsfritt fra det enkelte skattekontor, jf. folkeregisterforskriften § 9-3 nr. 2 og § 9-4 nr. 2.

Ikke-taushetsbelagte opplysninger om mer enn “noen få personer”, taushetsbelagte opplysninger eller rene uttrekk fra Folkeregisteret, skjer via en ekstern distributør på grunnlag av en distribusjonsavtale med Skattedirektoratet. Opplysningene distribueres da enten i form av tillatelse til online oppslag hvor det kan foretas søk basert på alternative søkekriterier, eller ved at bruker innleverer egne kunde-, klient- eller medlemsregistre til vask og vedlikehold hos distributøren. Slike utleveringer må godkjennes av Skattedirektoratet på bakgrunn av en søknad. Den som gis opplysningene skal dekke de utgifter som påløper. For offentlige

myndigheter kan det imidlertid gjøres unntak fra plikten til å betale vederlag når det er bestemt i lov at opplysninger skal gis vederlagsfritt.

I tillegg til dette distribuerer Skattedirektoratet daglig en kopi av hele eller deler av folkeregisterdatabasen til ti statlige virksomheter.

Alternative modeller for distribusjon og prising av opplysninger fra Folkeregisteret utredes særskilt. Dette omtales derfor ikke nærmere i dette høringsnotatet.

6.5.2 Høring fra 2003 om utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret

Den 5. november 2003 sendte Finansdepartementet et notat om utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret på høring. Formålet med høringsnotatet var å gi bedre oversikt over de hensyn som gjør seg gjeldende ved en helhetlig vurdering av Folkeregisterets funksjon som informasjonsbase i fremtiden, samt forenkle og tydeliggjøre regelverket knyttet til utlevering av folkeregisteropplysninger. Høringsuttalelsene skulle danne grunnlag for eventuelle regelverksendringer.

I høringsnotatet skisserte departementet tre ulike modeller for utlevering av folkeregisteropplysninger. Modell 1, som var Finansdepartementets foreløpige anbefaling, var å åpne for «fri» tilgang for visse ikke-taushetsbelagte kjerneopplysninger: en persons fulle navn, fødested, fødselsdato, adresse, og eventuell dødsdato. Personnummer skulle bare utleveres til politi og helsemyndigheter. Andre opplysninger enn disse, skulle bare utleveres til offentlige myndigheter etter en konkret vurdering av hvorvidt det var behov for opplysningene i myndighetsutøvelsen. Modell 2 innebar at Folkeregisteret bare skulle ivareta offentligrettslige formål, og at det derfor ikke skulle utleveres opplysninger fra Folkeregisteret til private aktører. Modell 3 innebar en mellomløsning hvor for eksempel visse opplysninger ble skjermet, og tilgangen begrenset til at «åpne» opplysninger kunne utleveres etter bestemte vilkår. En annen mellomløsning etter modell 3 kunne være å sondere mellom enkelthenvendelser og massehenvendelser, og bare utlevere opplysninger i form av massehenvendelser ut fra angitte formål.

Under høringsrunden sluttet flertallet av instansene seg til Modell 1, men med flere forslag om å utvide kjerneopplysningene. Særlig var det tilgangen til personnummer som ble påpekt som en særlig nyttig opplysning. Enkelte mente også at fødested ikke burde være en åpen opplysning, da denne kunne anses personlig i adopsjonstilfeller. Enkelte ønsket at kjerneopplysningene skulle tilsvare de oppramsede ikke-taushetsbelagte i forvaltningsloven § 13, særlig ble statsborgerskap og sivilstand fremhevet som opplysninger som burde være åpne for utlevering.

6.5.3 Departementets vurderinger og forslag

Gjeldende regelverk og praksis knyttet til utlevering av folkeregisteropplysninger er utidsmessig og vanskelig tilgjengelig. Reglene bygger på at det for de fleste typer henvendelser må foretas en form for «prøving» av om vilkårene for utlevering er oppfylt. Ofte innebærer dette skjønnsmessige vurderinger, særlig i forbindelse med søknader om masseutleveringer eller tillatelser til online-søk. Også ved enkelthenvendelser til skattekontorene må det foretas en viss skjønnsmessig vurdering av om det foreligger et begrunnet behov for å ivareta lovmessige rettigheter og plikter. Etter departementets syn er dette ikke en hensiktsmessig løsning, da det gir liten grad av forutberegnelighet, og risiko for usaklig forskjellsbehandling. Hensynet til den enkeltes personvern taler også for en klarere lovregulering av adgangen til å utlevere opplysninger fra Folkeregisteret.

Utlevering av ikke-taushetsbelagte opplysninger

Departementet foreslår at ikke-taushetsbelagte opplysninger skal kunne utleveres til enhver som kan identifisere personen(e) det etterspørres opplysninger om, jf. lovutkastet 10-1. Dette innebærer formelt sett en endring sammenlignet med dagens regelverk som følge av at vilkåret om begrunnet behov ikke foreslås videreført. Samtidig er det på det rene at dagens vilkår om at det må påvises en lovmessig rett eller plikt, enkelt kan omgås ved enkeltforespørsler til folkeregistermyndigheten. Av den grunn kan man se forslaget som en kodifisering av gjeldende praksis. Departementet mener en mer hensiktsmessig skranke for utlevering av ikke-taushetsbelagte opplysninger, vil være et krav om at personen det ønskes opplysninger om må kunne identifiseres. Det skal heller ikke være adgang til å utlevere opplysninger på grunnlag av anonyme forespørsler. I tillegg bør den enkelte registrerte person ha tilgang til opplysninger om søk foretatt på egen person. Departementet foreslår at det etableres en ordning som gjør at den enkelte kan sjekke hvem som har hentet ut personopplysninger om ham eller henne. Det vil styrke personvernet at den enkelte kan skaffe seg informasjon om til hvem personopplysninger er utlevert. En tilsvarende løsning er nå innført for søk i den offentlige skattelisten. Søk i skattelisten forutsetter innlogging via ID-porten og bruk av elektronisk id. Den det blir søkt opplysninger om, kan selv gå inn og se hvem som har hentet ut skatteliteopplysningene. Vedkommende får da opplyst navn, fødselsår, postnummer og poststed til den som har søkt og tidspunkt for søket. Nærmere regler for tilgjengeliggjøring av opplysninger om hvem som har hentet ut ikke-taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret, vil bli fastsatt i forskrift. Departementet legger til grunn at en ordning hvor den registrerte får innsyn i hvem som har hentet ut ens personopplysninger, vil bidra til at Folkeregisteret kun brukes som kilde til personopplysninger der det er et reelt og saklig behov for det.

Enhver som ønsker opplysninger om en persons fulle navn, fødselsdato, fødsels- og d-nummer, grunnlaget for registrert identitet etter utkastets § 3-2, statsborgerskap, om vedkommende er gift/registrert parter, adresse, vergemål, stadfestet fremtidsfullmakt og dødsdato, skal som utgangspunkt få dette opplyst. Det oppstilles imidlertid som vilkår at personen det bes om å få opplysninger om, er navngitt og tilstrekkelig identifisert. Dette betyr at man må oppgi nok informasjon til at søk i Folkeregisteret gir et entydig treff på vedkommende. Det er imidlertid ikke tilstrekkelig å oppgi fødsels- eller d-nummer uten at dette er knyttet til et navn. Denne begrensningen vil hindre «fisking» etter personopplysninger basert på reelle eller ikke reelle personnumre. For personer med vanlige navn må man derfor i tillegg oppgi for eksempel alder, fødsels- eller d-nummer, kommune/adresse eller lignende. Departementet mener dette vilkåret bidrar til å styrke personvernet. Det skal ikke utleveres såkalte trefflistor med personopplysninger på flere personer. Hvis det for eksempel bes om fødselsdato til Jan Johansen i Ålesund, og det finnes flere Jan Johansen i Ålesund, må personen identifiseres med ytterligere opplysninger (for eksempel gateadresse) slik at folkeregistermyndigheten finner frem til riktig Jan Johansen før opplysning om fødselsdato kan utleveres.

Vilkåret om at personen(e) det skal utleveres opplysninger om må kunne navngis og identifiseres, vil hindre utlevering av opplysninger til rene markedsføringsformål. Det vil ikke være mulig for private aktører å be om å få uttrekk av Folkeregisteret over for eksempel alle personer i en viss aldersgruppe i et område. Det vil imidlertid være mulig å oppdatere eksisterende kundelister ved å vaske disse mot Folkeregisteret, forutsatt at kundelistene tilfredsstillor kravene til identifisering av den enkelte person.

Virksomheter som har opprettet en kundeliste vil som behandlingsansvarlig være forpliktet til å behandle den i henhold til reglene i personopplysingsloven, herunder holde opplysningene korrekte og oppdaterte, og slette personer som ikke lenger ønsker å stå på listen.

Det skal i utgangspunktet ikke skilles mellom private og offentlige aktører, men for offentlige myndigheter og virksomheter kan det gjøres unntak fra vilkåret om identifikasjon når det er nødvendig for å ivareta lovpålagte oppgaver. Det samme skal gjelde når private virksomheter utfører lovpålagte oppgaver på vegne av det offentlige. Et unntak fra identifikasjonskravet innebærer at det vil kunne utleveres opplysninger om en nærmere gruppe personer, eller trefflistor over personer med like eller lignende navn. Kommuner vil for eksempel kunne få uttrekk fra Folkeregisteret over kommunens bosatte, eller over alle seksåringer i kommunen i forbindelse med skolestart.

Utlevering av taushetsbelagte opplysninger

Departementet foreslår i lovutkastet 10-2 første ledd at taushetsbelagte opplysninger skal kunne utleveres til offentlige myndigheter og virksomheter og til private virksomheter, som har hjemmel i lov til å innhente opplysninger fra Folkeregisteret uten hinder av taushetsplikt. Dette innebærer en klargjøring og forenkling av bestemmelsen, og en styrking av personvernet. Enkeltpersoner vil etter forslaget i utgangspunktet ikke få utlevert taushetsbelagte opplysninger. Den foreslåtte ordningen om at enkeltpersoner skal gis tilgang til opplysninger om hvem som har foretatt søk på ikke-taushetsbelagte opplysninger om egen person, vil ikke gjelde ved utlevering av taushetsbelagte opplysninger. Dette skyldes at det i lov vil fremgå hvilke taushetsbelagte opplysninger den enkelte myndighet eller virksomhet har hjemmel til å få utlevert.

Offentlige myndigheter og virksomheter og private virksomheter som har behov for å få utlevert taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret, må kunne vise til hjemmel i «egen» lov for å få tilgang til slike opplysninger. Den etat eller virksomhet som trenger taushetsbelagt informasjon fra Folkeregisteret, er selv nærmest til å begrunne behovet for det, og bør være ansvarlig for å sikre nødvendig lovhjemmel for det. Departementet viser til at tilsvarende løsning er lagt til grunn i nylig vedtatte endringer i statsborgerloven § 29 og utlendingsloven § 84. Departementet foreslår endringer i blant annet ligningsloven, folketrygdloven, statsborgerloven, tolloven og utlendingsloven for å videreføre hjemmel for de berørte etaters tilgang til taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret. Vi ber imidlertid høringsinstansene se særskilt over at nødvendig hjemmelsgrunnlag for tilgang til folkeregisteropplysninger videreføres.

Private personer og virksomheter har etter gjeldende rett i utgangspunktet ikke hjemmel til å innhente taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret. Det er imidlertid ikke lenger hensiktsmessig å basere reglene for utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret på et skille mellom offentlig og privat virksomhet. For eksempel er det innen helsevesenet private aktører som utfører oppgaver på vegne av det offentlige, og som bør ha samme tilgang til opplysninger som den offentlige helsetjenesten. Private helsevirksomheter og apotek kan for eksempel ha bruk for opplysninger om barn og foreldre, som er taushetsbelagte opplysninger. Dersom de kan vise til hjemmel i lov som gir dem adgang til å innhente opplysninger fra Folkeregisteret uten hinder av taushetsplikt, vil de etter forslaget få utlevert opplysningene.

Det foreslås å lovfeste et begrenset unntak fra hovedregelen. Private personer kan i forbindelse med behandling av dødsboskifte ha behov for utlevering av taushetsbelagte opplysninger, for eksempel opplysninger om avdøde hadde flere arvinger. I slike

tilfeller foreslås at opplysninger som er nødvendig for skiftebehandlingen, kan utleveres uten hinder av taushetsplikt, jf. lovutkastet § 10-2 annet ledd.

Opplysninger som er beskyttet i henhold til beskyttelsesinstruksen

Opplysninger som er gradert i medhold av beskyttelsesinstruksen blir sperret i Folkeregisteret og skal ikke utleveres, jf. lovutkastet 10-4. Her foreslås ingen endringer i gjeldende rett.

Utlevering av opplysninger til forskningsformål

Departementet foreslår i lovutkastet 10-3 å videreføre § 14 tredje ledd om utlevering av folkeregisteropplysninger uten hinder av taushetsplikt til forskningsformål, i henhold til forvaltningsloven §§ 13 d og 13 e. Det foreslås også at ikke-taushetsbelagte opplysninger om en nærmere angitt gruppe personer skal kunne utleveres selv om den enkelte person ikke kan navngis eller identifiseres. Slike opplysninger kan utleveres når det finnes rimelig og ikke medfører uforholdsmessig ulempe for andre interesser. Forslaget innebærer ingen realitetsendringer.

Vederlag og vilkår knyttet til utlevering

Departementet foreslår ikke endringer i formene for distribuering av folkeregisteropplysninger eller vederlag for utlevering. Dette inngår som en del av det nevnte moderniseringsprogrammet. Det tas derfor sikte på at gjeldende rett inntil videre videreføres, og at reglene om vederlag reguleres i forskrift. Det foreslås videre at det skal kunne knyttes vilkår til utleveringstillatelser. Dette vil særlig være aktuelt for utleveringer som innebærer uttrekk av en nærmere angitt ikke-identifisert gruppe personer, til offentlige myndigheter og virksomheter eller til for eksempel forskere. Det foreslås at regler om vilkår tas inn i forskrift.

6.6 Registrering og kontroll av meldinger

For å holde god kvalitet på opplysningen i Folkeregisteret, er folkeregistermyndigheten avhengig av samarbeid og utveksling av opplysninger med andre offentlige myndigheter og virksomheter. En rekke av opplysningene i Folkeregisteret blir lagt inn etter melding fra andre offentlige myndigheter og virksomheter. For eksempel blir nyfødte registrert etter at sykehusene har sendt melding til Folkeregisteret om fødselen, ekteskapsinngåelser registreres etter melding fra vigsleren, vergemål etter melding fra fylkesmannen, osv.

Folkeregistermyndigheten har ikke ansvaret for det materielle innholdet i slike meldinger, og må kunne stole på at personopplysninger som meldes inn fra kompetent myndighet er korrekt. Folkeregistermyndigheten skal gjøre en formalkontroll av opplysninger før de legges inn i registeret. Dersom en opplysning

meldes inn på korrekt måte av riktig myndighet, og det ikke er forhold som tilsier at opplysningen åpenbart ikke er korrekt, skal folkeregistermyndigheten legge opplysningen inn i registeret.

Opplysninger som meldes inn fra den enkelte, skal før innføring i registeret kontrolleres av folkeregistermyndigheten i den utstrekning det er nødvendig i det enkelte tilfellet. For eksempel kan det være aktuelt å sjekke at en oppgitt bostedsadresse er en gyldig boligadresse. Når det gjelder registrering av faktiske og rettslige forhold som har funnet sted i utlandet (for eksempel fødsler og vigsler), foreslås det en hjemmel til å gi forskrift om når slike forhold skal registreres i Folkeregisteret og hvilke krav som skal stilles til dokumentasjon. Dette er en videreføring av gjeldende rett.

I utgangspunktet er ikke registrering i Folkeregisteret i seg selv en rettsstiftende handling. For eksempel vil ikke registrering av en mann som far etablere et gyldig farskap dersom det ikke er i samsvar med barnelovens regler for fastsetting av farskap. Enkelte rettsregler knytter imidlertid rettsvirkninger til opplysninger i Folkeregisteret, for eksempel konsesjonsloven § 6 om boplikt. I praksis er det slik at personopplysningene i Folkeregisteret har stor troverdighet, og normalt legges til grunn av andre offentlige myndigheter og virksomheter uten at det etterspørres underliggende dokumentasjon om rettsforholdet. Skulle det imidlertid oppstå tvil om riktigheten av en registrert opplysning, må det løses på vanlig måte med hjemmel i de respektive rettsregler som regulerer forholdet.

I lovutkastet § 8-2 fremgår det at folkeregistermyndigheten skal føre inn i registeret opplysninger som meldes inn fra offentlige myndigheter og virksomheter etter å ha foretatt en formalkontroll, og at den instans som melder inn opplysningen skal gi melding om endring.

6.7 Endring av registrerte opplysninger

Som nevnt under avsnitt 5.5 foreslår departementet ingen endring i forvaltningslovens anvendelse for saksbehandlingen knyttet til folkeregistrering, når det ikke er oppstilt særskilte saksbehandlingsregler direkte i folkeregisterloven. Flere saker som behandles etter folkeregisterloven innebærer avgjørelser som er bestemmende for rettigheter eller plikter for en eller flere bestemte personer, og regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b). Dette gjelder for eksempel vedtak om bostedsregistrering, navneendringer og utlevering av opplysninger m.m. For slike enkeltvedtak gjelder som utgangspunkt forvaltningslovens alminnelige regler om saksforberedelse ved enkeltvedtak, krav til innhold og regler om klage og omgjøring.

Departementet foreslår en egen regel om retting av feil i registeret, jf. utkastets § 9-3. Bestemmelsens første ledd fastslår at registermyndigheten kan rette en feilregistrering når det foreligger en åpenbar registreringsfeil eller når registreringsgrunnlaget er feil. Denne regelen lovfester tidligere forvaltningspraksis, og samsvarer med forvaltningsloven § 35 i de tilfeller hvor opprettingen innebærer en omgjøring av et enkeltvedtak. Vedtaket om omgjøring kan påklages etter forvaltningslovens regler. Etter forvaltningsloven gjelder det ingen tidsfrist for registermyndighetens adgang til å rette registreringer som bygger på feil registreringsgrunnlag. Det samme vil gjelde adgangen til å rette åpenbare registreringsfeil.

I utkastets § 9-3 annet ledd oppstilles en regel om krav til sannsynlighetsovervekt i forbindelse med endring av registrerte opplysninger. Dette gjelder både når incentivet om endring kommer fra folkeregistermyndigheten og når det kommer fra andre. Kravet om sannsynlighetsovervekt er det samme som ved omgjøring etter forvaltningsloven § 35, og innebærer en videreføring av gjeldende rett. Dersom retting av opplysningen ikke har betydning for personens rettigheter eller plikter, oppstilles en tre-års-frist for retting. Folkeregistermyndighetene skal bestrebe seg på å sikre god kvalitet på opplysningene i registeret, men har et behov for å kunne avskjære retting av gamle registreringer som det er på det rene at ikke har noen betydning for personen. Slike saker kan være tidkrevende å opplyse, særlig hvis de relaterer seg til tiden før registeret ble digitalisert. Det anses ikke formålstjenlig å prioritere dette hvis det er på det rene at forholdet ikke har praktisk betydning for personen.

For å endre en registrert identitet til «utgått», foreslår departementet at det skal stilles strengere krav til sannsynlighet. Slike endringer kan være særlig inngripende, og det bør derfor etter departementets oppfatning foreligge «klar sannsynlighetsovervekt» for at den registrerte identiteten er falsk eller uriktig.

6.8 DNA-testing

Departementet foreslår å klargjøre i loven hjemmel for å kunne kreve dokumentasjon i form av DNA-testing, jf. lovutkastet § 8-3. I visse tilfeller kan folkeregistermyndigheten i dag kreve DNA-test blant annet i forbindelse med registrering av barn født i utlandet. Dette er hjemlet i folkeregisterloven § 11, som fastslår at hvis det er grunn til å tvile på riktigheten av opplysninger som er gitt, kan registermyndigheten kreve at personen som har fremlagt opplysningene skaffer de attester eller andre bevis som trengs. Skattedirektoratet har i instruks fastsatt nærmere regler for når det kan være aktuelt å kreve DNA-testing.

Departementet legger til grunn at krav om fremlegging av dokumentasjon i form av DNA-testing er et tiltak av en slik karakter at det bør være forankret i en lovbestemmelse. Departementet foreslår derfor en lovbestemmelse om at dersom det er nødvendig for registreringen å fastslå at det eksisterer en familierelasjon, kan det stilles krav om dokumentasjon ved hjelp av DNA-testing, såfremt ikke øvrige opplysninger er tilstrekkelige for å fastslå familierelasjonen. Bestemmelsen er utformet etter mønster av tilsvarende bestemmelse i utlendingsloven § 87.

6.9 Varsling til brukere av Folkeregisteret

Departementet foreslår å lovfeste en adgang for folkeregistermyndigheten til uten hinder av taushetsplikt å kunne varsle andre offentlige myndigheter og virksomheter samt finansinstitusjoner om opplysninger de kan ha bruk for i sitt arbeid. Også etter gjeldende lov og forskrift har folkeregistermyndigheten adgang til å informere andre myndigheter om personopplysninger. Eksempel på dette kan være at det i forbindelse med registrering av et barn født i utlandet viser seg at det ikke er oppgitt far til barnet, eller at folkeregistermyndigheten blir kjent med at en kvinne som er registrert som mor, ikke er den som har født barnet.

Folkeregistermyndigheten skal da, uten hinder av lovbestemt taushetsplikt, sende melding til bidragsfogden når morskap, farskap eller medmorskap ikke er lagt til grunn i overensstemmelse med reglene i barneloven, jf. lovens § 14 jf. folkeregisterforskriften § 9-7.

I utkastet til varslingsbestemmelse foreslås presisert at andre offentlige myndigheter og virksomheter samt finansinstitusjoner kan varsles når registermyndigheten har mistanke om at registrerte personopplysninger knytter seg til en falsk eller uriktig identitet, jf. lovutkastet § 10-5. Falske eller uriktige identiteter i Folkeregisteret er svært uheldig. Det kan føre til problemer for brukerne av registeret, og også misbrukes i forbindelse med trygdemisbruk og annen kriminalitet. Det er derfor viktig at falske og uriktige identiteter raskt ryddes ut av Folkeregisteret og andre sentrale registre. I forbindelse med avdekking av falske og uriktige identiteter, kan det være nødvendig med et samarbeid mellom flere offentlige etater og eventuelt finansnæringen (banker). Det foreslås derfor at muligheten for å informere og varsle andre offentlige myndigheter og finansnæringen inntre når registermyndigheten har mistanke om at registrerte personopplysninger knytter seg til en falsk eller uriktig identitet.

6.10 Administrative sanksjoner og straff

6.10.1 Gjeldende rett

Etter folkeregisterloven § 16 første ledd straffes forsettlig eller uaktsomme overtredelser av loven eller bestemmelser gitt i medhold av loven med bøter, dersom ikke strengere straffebestemmelser kommer til anvendelse. Bestemmelsen ble videreført fra 1946-loven men med den endring at også taushetspliktbestemmelsen i § 13 som ble inntatt i 1970-loven, skulle være omfattet av straffebudet, jf. Ot.prp nr. 10 (1969-1970) s. 9. Annet ledd oppstiller sanksjon for de tilfeller hvor en påbudt melding er unnlatt eller det er gitt uriktige opplysninger «i den hensikt å unndra seg en eller annen offentlig forpliktelse». I slike tilfeller kan fengsel i inntil tre måneder anvendes. Etter sin ordlyd vil dagens straffebestemmelse i utgangspunktet kunne ramme alle forsettlig eller uaktsomme brudd på de plikter folkeregisterloven og folkeregisterforskriften oppstiller.

Straffebudet i § 16 utfylles av straffeloven når strengere straffebud kan komme til anvendelse. Etter straffeloven § 121 kan blant annet brudd på taushetsplikt straffes med bøter eller fengsel i inntil seks måneder, eventuelt i inntil tre år ved skjerpene omstendigheter. Denne bestemmelsen videreføres i det vesentligste i straffeloven 2005 §§ 209 og 210.

For behandling av personopplysninger som utleveres fra Folkeregisteret, gjelder personopplysningslovens regler. Brukere av innhentede opplysninger vil derfor kunne straffes for overtredelser av denne loven, jf. personopplysningsloven kapittel 8.

6.10.2 Departementets vurderinger og forslag

Gjeldende straffebestemmelse i folkeregisterloven har i liten grad blitt anvendt. Etter departementets oppfatning er en straffereaksjon et lite treffende virkemiddel for å motivere til oppfyllelse av de plikter loven oppstiller. Bestemmelsen kan virke streng og er lite effektiv fordi den krever politianmeldelse. Departementet ser imidlertid behov for å kunne reagere mot visse brudd på folkeregisterlovens bestemmelser, men da i form av administrative sanksjoner som er tilpasset det enkelte brudd.

For det første foreslår departementet i lovutkastet § 12-1 sanksjonering ovenfor opplysningspliktige personer. Meldinger fra den registrerte selv og tredjeparter er svært viktige for å opprettholde kvaliteten i registeret. Departementet har vurdert sanksjonering av brudd på den enkeltes meldeplikt i henhold til lovutkastets kapittel 6, men mener dette vanskelig vil la seg gjennomføre. En sanksjonering ved for sene

meldinger vil også kunne virke mot sin hensikt fordi konsekvensen kan bli at den enkelte ikke melder endringer eller at flyttedatoer fremdateres. Departementet foreslår derfor istedet sanksjonering av de tilfeller hvor registermyndigheten henvender seg til meldepliktige/opplysningspliktige for å rette mangelfulle eller ukorrekte opplysninger i registeret. Slik adgang har registermyndigheten etter lovutkastets kapittel 11. I slike tilfeller vil en sanksjon kunne motivere til imøtekommelse av registermyndighetens henvendelse. Det foreslås at manglende imøtekommelse skal kunne sanksjoneres med et overtredelsesgebyr.

Videre foreslår departementet i lovutkastet § 12-1 også sanksjonering ovenfor brukerne av registeret. Brukerne av registeret har ansvar for ikke å behandle personopplysninger i strid med personopplysningsloven. Eventuelle brudd vil kunne sanksjoneres av Datatilsynet eller straffes etter personopplysningslovens bestemmelser. Slik sanksjonering er dermed ikke nødvendig å innta i folkeregisterloven. I henhold til lovutkastets § 10-1 tredje ledd og § 10-2 fjerde ledd kan det knyttes vilkår til tillatelser for utlevering av folkeregisteropplysninger. For å sikre at slike vilkår overholdes foreslås et overtredelsesgebyr ved mindre alvorlige eller førstegang overtredelser. For brukere av registeret som gjentatte ganger bryter vilkår for utlevering, eller dersom bruddet må anses som grovt, foreslår departementet at brukeren skal kunne miste retten til å få utlevert opplysninger fra Folkeregisteret i en tidsbestemt periode, jf. lovutkastet § 12-2.

Brudd på taushetsplikt vil fremdeles være straffbart etter straffeloven, og det foreslås derfor ikke et særskilt straffebud om dette i folkeregisterloven.

6.10.3 Nærmere om overtredelsesgebyr

Departementet foreslår at registermyndigheten skal kunne ilegge overtredelsesgebyr når opplysningspliktige, etter henvendelse fra registermyndigheten, ikke oppfyller sin plikt etter § 11-1 og § 11-2 bokstav b og c. Bestemmelsene gjelder den enkeltes opplysningsplikt om egne forhold, og nærmere angitte tredjeparters opplysningsplikt i forbindelse med kontroll av bostedsadresser. Videre foreslås det adgang til å ilegge overtredelsesgebyr ved brudd på vilkår for utlevering av opplysninger etter kapittel 10. Regelen om overtredelsesgebyr er en «kan-bestemmelse» som gir registermyndigheten adgang til å ilegge gebyr, ikke en plikt.

Brudd på reglene i § 11-1 vil kun ramme fysiske personer ettersom den opplysningspliktige kretsen er personer over 15 år, mens opplysningspliktige etter § 11-2 bokstav c er post-, tele-, nettselskap og strømleverandør, og dermed juridiske personer. Brudd på bestemmelsene i § 11-2 bokstav b (huseier/utleier) og kapittel 10 (enhver) vil ramme både fysiske og juridiske personer. Departementet foreslår at

reglene om ileggelse av overtredelsesgebyr som utgangspunkt skal være objektive, men at det for fysiske personer oppstilles vilkår om subjektiv skyld i form av forsett eller uaktsomhet.

Det foreslås at den øvre grensen for overtredelsesgebyr lovfestes, mens regler om hvordan overtredelsesgebyret skal utmåles i de enkelte tilfeller foreslås inntatt i forskrift. For overtredelser av § 11-1 og § 11-2 bokstav b og c, foreslås en øvre grense på inntil 15 ganger rettsgebyret, mens det for overtredelser av kapittel 10 foreslås en øvre grense på inntil 100 ganger rettsgebyret, jf. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr. Rettsgebyret er for tiden på 860 kroner.

Departementet foreslår at det lovfestes en sikkerhetsventil i form av ettergivelse for de tilfellene der den som er ilagt overtredelsesgebyr kan sannsynliggjøre at manglende etterlevelse skyldes forhold utenfor den gebyrbelagtes kontroll eller når særlige rimelighetsgrunner tilsier det. Slik ettergivelse kan være aktuelt i forbindelse med klagebehandling eller etter at vedtaket er blitt endelig.

6.10.4 Nærmere om tap av rett til å få opplysninger utlevert

Departementet foreslår at grove eller gjentatte brudd på vilkår i tillatelser for utlevering av opplysninger etter kapittel 10, skal kunne medføre tap av rett til å få opplysninger utlevert fra Folkeregisteret, jf. lovutkastet § 12-2. Bestemmelsen legger opp til at overtredelse som utgangspunkt skal sanksjoneres med overtredelsesgebyr. I enkelte tilfeller vil imidlertid en økonomisk reaksjon ikke være effektiv. Dette gjelder særlig i tilfeller hvor brukeren av opplysninger allerede har vært ilagt gebyr for overtredelse og fremdeles bryter forutsetninger for utlevering. Å nekte vedkommende tilgang til opplysninger i slike tilfeller vil kunne være mer effektivt enn ileggelse av et nytt gebyr. Også i tilfeller hvor bruddet er grovt vil rettighetstap kunne virke mer effektivt enn et gebyr. I slike tilfeller må imidlertid registermyndigheten vurdere effekten av de ulike sanksjonene før det varsles om vedtak.

Det foreslås at vedtak om rettighetstap skal være tidsbestemte og at perioden ikke skal kunne overstige to år.

6.10.5 Saksbehandlingsregler

Vedtak om ileggelse av overtredelsesgebyr og vedtak om rettighetstap, er enkeltvedtak etter forvaltningslovens bestemmelser. Forvaltningsloven gjelder for saksbehandling knyttet til folkeregistrering, med unntak av enkelte særlige forvaltningsregler i eller med hjemmel i folkeregisterloven. I NOU 2003:15 Fra bot til bedring foreslås det ikke særskilte saksbehandlingsregler for vedtak om

administrative sanksjoner. Sanksjonsutvalget viser til at forvaltningslovens saksbehandlingsregler for enkeltvedtak er «relative» slik at det kan stilles mer eller mindre strenge krav, avhengig av den konkrete saken (NOU 2003:15 punkt 12.7). Saksbehandlingsreglene kan dermed tilpasses den inngripende karakteren ved vedtak om administrative sanksjoner, og kan også tilpasses de minimumskrav som stilles etter Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 6 dersom en administrativ sanksjon må anses som en straffesiktelse («criminal charge»). På bakgrunn av dette foreslås det ikke særskilte saksbehandlingsregler knyttet til de foreslåtte sanksjonsbestemmelsene i utkast til ny folkeregisterlov.

6.11 Bestemmelser som ikke videreføres

Etter folkeregisterloven § 2 skal staten sørge for folkeregistrering og bære kostnadene med virksomheten. Bestemmelsen har vært gjenstand for endringer som følge av overgangen fra kommunalt førte folkeregistre til dagens sentrale folkeregister. Departementet legger til grunn at innholdet er opplagt og ikke nødvendig å lovregulere. Fra 1. januar 1984 ble annet ledd i § 2 om gjensidig oppsigelsesfrist for avtaler mellom staten og kommunene om leie av kontorlokaler, arkivrom mv., opphevet, jf. lov 13. juni 1980 nr. 25. Bestemmelsen skal imidlertid fortsatt gjelde for avtaler inngått før dette tidspunkt. I dag eksisterer det ikke flere slike avtaler. Bestemmelsen er derfor overflødig og foreslås ikke videreført i forslag til ny folkeregisterlov.

Folkeregisterloven § 5 gir regler om iverksettelse av landsomfattende eller lokale undersøkelser for å kontrollere, revidere eller supplere opplysningene i registeret, og § 6 oppstiller en nærmere opplysningsplikt i forbindelse med slike undersøkelser. Fordi folketellinger i dag er registerbasert og elektronisk, og det i forslag til ny folkeregisterlov foreslås generelle hjemler om opplysningsplikt, legger departementet til grunn at det ikke behov for å videreføre bestemmelsene.

Folkeregisterloven § 10 pålegger «den som avgir hus eller husrom for andre» en meldeplikt om personer som flytter til eller fra dennes eiendom. Meldeplikten har i de senere år ikke blitt gjort gjeldende overfor private, og registermyndigheten har i stedet henvendt seg til direkte til huseier eller utleier for å innhente opplysninger. Slik hjemmel om opplysningsplikt etter henvendelse fra registermyndigheten er foreslått videreført i utkastets § 11-2 bokstav b. Den uoppfordrede meldeplikten i § 10 er imidlertid fremdeles relevant for visse offentlige huseiere/utleier, som for eksempel Forsvaret og kommunale institusjoner, men konsumeres da av den generelle meldeplikten for offentlige myndigheter i folkeregisterloven § 12. Denne meldeplikten foreslås videreført i utkastets § 7-1. Gjeldende folkeregisterlov § 10 har derfor ikke lenger selvstendig betydning og foreslås ikke videreført.

Folkeregisterloven § 12 a omhandler elektronisk tilgjengeliggjøring av forhåndsutfylte oppgaver med personopplysninger. Med endringene i forvaltningsloven § 15 a og eForvaltningsforskriften er elektronisk kommunikasjon nå blitt hovedregelen når forvaltningen henvender seg til andre. Som en følge av dette er bestemmelsen blitt overflødig og foreslås ikke videreført.

Etter folkeregisterloven § 14 a kan en kommune etter visse regler kreve at skattekontoret foretar undersøkelser i statistisk øyemed. Bestemmelsen var relevant før Folkeregisteret ble digitalisert, men har i dag ingen praktisk betydning. Bestemmelsen foreslås ikke viderefør i utkast til ny folkeregisterlov.

6.12 Overgangsbestemmelser

Siden folkeregisterloven ble vedtatt i 1970, er det gitt en rekke vedtak om tillatelse til utlevering av folkeregisteropplysninger. De fleste tillatelsene er gitt av Skattedirektoratet og skattekontorene, mens noen er gitt av departementet.

Som en konsekvens av nye regler for utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret, mener departementet det bør ryddes i tidligere gitte utleveringstillatelser.

Utlevering av opplysninger fra statens sentrale personregister bør være forankret i det til en hver tid gjeldende regelverk.

Flere hensyn taler for en opprydding i gamle utleveringstillatelse. Først og fremst tilsier hensynet til den enkeltes personvern at det er ryddighet og god hjemmelskontroll med hvilke opplysninger som leveres ut fra Folkeregisteret. Videre er det av hensyn til likebehandling og rettssikkerhet behov for en gjennomgang og opprydding i tidligere praksis for utlevering av opplysninger. Utleveringstillatelsene er gitt over en periode på ca. 40 år, og mange av dem er ikke lenger aktuelle. Det kan ikke utelukkes at det i denne perioden kan ha oppstått forskjellsbehandling som ikke lar seg begrunne i henhold til utkastet til nye regler.

Departementet foreslår at alle enkeltvedtak truffet med hjemmel i folkeregisterloven om utlevering av opplysninger skal falle bort samtidig med ikrafttreden av ny lov, men slik at det for disse skal gjelde en overgangsperiode på seks måneder fra den nye folkeregisterloven trer i kraft. Dersom parten innen halvårsperioden har søkt om tilsvarende utlevering med hjemmel i den nye loven, vil vedtaket om utlevering gjelde frem til registermyndigheten har truffet nytt vedtak i saken. Det foreslås en egen bestemmelse om dette til slutt i loven, slik at det blir et lovvedtak om opphevelse. Departementet anser at en overgangsperiode på et halvt år er tilstrekkelig. Det legges også opp til at Skattedirektoratet som sentral folkeregistermyndighet forbereder overgangen til ny lov, og i den forbindelse bidrar

til en mest mulig hensiktsmessig overgang for brukerne som måtte bli berørt av overgangsbestemmelsene.

Ved overgang til ny lov vil det også være behov for å sikre nødvendige lovhjemler om tilgang til folkeregisteropplysninger i regelverket til andre offentlige myndigheter og virksomheter. I den grad brukere av folkeregisteropplysninger har behov for taushetsbelagte opplysninger, må utleveringsadgangen lovhjemles. I utkastet til overgangsbestemmelser er det derfor inntatt forslag til lovendringer i blant annet folketryktdloven, ligningsloven og statsborgerloven.

7 ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Forslaget til ny folkeregisterlov er i hovedsak en videreføring av folkeregisterloven fra 1970 og folkeregisterforskriften fra 2007. De økonomiske og administrative konsekvensene av lovforslaget er derfor begrenset.

Moderniseringen av folkeregisterloven vil gjøre regelverket mer brukervennlig og tilgjengelig. Klargjøring og forenklinger i regelverket vil åpne for effektivisering av visse administrative rutiner, blant annet når det gjelder utlevering av opplysninger fra registeret.

8 MERKNADER TIL DE ENKLTE BESTEMMELSER I LOVFORSLAGET

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

Til § 1-1 Folkeregisteret

Bestemmelsen viderefører folkeregisterloven § 1 første punktum, og fastslår at Folkeregisteret skal være det sentrale personregisteret i Norge.

Til § 1-2 Formål

Bestemmelsen er ny og angir lovens formål. Det vises til avsnitt 6.1 for en nærmere omtale av bestemmelsen.

Første punktum fastslår at loven skal legge til rett for sikker og effektiv registrering av grunnleggende opplysninger om den enkelte, herunder hvilke personer som er bosatt i Norge. Med grunnleggende personopplysninger siktes det til de opplysninger som følger av § 3-1. Vilkår for å registrere personer som bosatt følger av lovens kapittel 4.

Annet punktum fastslår at loven også skal sikre at registreringspliktige personer tildeles et unikt identifikasjonsnummer. Betegnelsen «registreringspliktige personer» viser til bestemmelsene i lovens kapittel 2.

Tredje punktum angir og setter rammer for hva opplysningene i Folkeregisteret skal brukes til. Opplysningene skal kunne brukes til administrative myndighetsoppgaver, forskning, statistikk og til å ivareta grunnleggende samfunnsbehov.

Til § 1-3 Folkeregistermyndighet

Bestemmelsen er en videreføring av folkeregisterloven § 3, og angir skattekontoret og Skattedirektoratet som registermyndighet i henholdsvis første og annen instans.

Kapittel 2 Registreringspliktige personer, identifikasjonsnummer

Til § 2-1 Hvem som skal registreres

Bestemmelsen viderefører folkeregisterloven § 1 annet punktum.

Til § 2-2 identifikasjonsnummer

Bestemmelsen viderefører folkeregisterloven § 4 og folkeregisterforskriften § 2-2, se nærmere omtale i avsnitt 5.3.

Første ledd viderefører folkeregisterloven § 4 første og annet punktum, og er språklig endret slik at bestemmelsen uttømmende regulerer de tilfeller det tildeles fødselsnummer. Bestemmelsens *tredje punktum* gir forskriftshjemmel til å regulere tildeling av d-nummer.

Annet ledd viderefører folkeregisterforskriften § 2-2 første ledd og § 2-5 første ledd, og regulerer oppbygningen av fødselsnummer og d-nummer.

Tredje ledd viderefører folkeregisterforskriften § 2-2 fjerde og femte ledd.

Fjerde ledd lovfester gjeldende praksis om utstedelse av fødselsnummer til bruk ved etablering av dekkidentitet for politiet og forsvarspersonell. Beslutning om etablering av dekkidentitet må foreligge fra kompetent myndighet innen politiet eller Forsvaret.

Femte ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen.

Kapittel 3 Hvilke opplysninger som skal registreres

Til § 3-1 Hvilke opplysninger som skal registreres

Bestemmelsen er en videreføring av folkeregisterforskriften § 2-1. Se avsnitt 6.2.1 for en nærmere omtale av bestemmelsen.

Første ledd gir en oversikt over opplysningskategorier som kan registreres om enkeltpersoner. Bokstav e) elektronisk kontaktadresse og bokstav q) stadfestet fremtidsfullmakt er nye kategorier, se nærmere omtale av disse i avsnitt 6.2.1.

Annet ledd viderefører folkeregisterforskriften § 2-1 og lovfester tidligere ulovfestet rett. *Første punktum* gir hjemmel til å registrere merknader og koder til den enkelte opplysning. *Annet punktum* fastslår at historiske opplysninger kan bevares i registeret.

Tredje ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen.

Til § 3-2 Grunnlaget for registrert identitet

Bestemmelsen er ny og innebærer en videreføring og lovfesting av gjeldende forvaltningspraksis. Se avsnitt 6.3 for en nærmere omtale av bestemmelsen.

Første ledd gir hjemmel til å registrere en kvalitetsindikator knyttet til hvert fødsels- eller d-nummer. Bestemmelsen innebærer at det kan synliggjøres i Folkeregisteret om en identitet i registeret er unik, kontrollert eller ikke-kontrollert.

Annet ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen.

Til § 3-3 Registrering av fødselsdato

Bestemmelsen viderefører folkeregisterforskriften § 2-3 og omhandler på hvilket grunnlag en fødselsdato registreres.

Første ledd henviser til «fødselsmelding» i barnelova § 1, og gjelder personer som fødes i Norge.

Annet ledd oppstiller ulike grunnlag for personer som ikke omfattes av første ledd. Siste punktum gjør unntak for tilfeller hvor antall tilgjengelige personnummer for den aktuelle fødselsdato er svært lavt.

Tredje ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen.

Kapittel 4 Bosatt i Norge

Til § 4-1 Hovedregel om å være bosatt

Bestemmelsen viderefører hovedregelen om bostedsregistrering i folkeregisterforskriften § 4-1. Kravet om «lovlig» opphold er inntatt i bestemmelsen som en synliggjøring. Personer som oppholder seg illegalt i landet skal ikke registreres som bosatt, selv om oppholdet overstiger seks måneder. Dette er en kodifisering av gjeldende rett.

Til § 4-2 Innflytting

Bestemmelsen viderefører reglene om bostedsregistrering ved innflytting etter folkeregisterforskriften § 4-2. Bestemmelsen er språklig forenklet uten at dette innebærer realitetsendringer. «Norge» er endret til «norsk kommune», for å synliggjøre at reglene gjelder innflytting til fastlands-Norge.

Til § 4-3 Utflytting

Bestemmelsen viderefører reglene om registrering av personer som utflyttet fra Norge etter folkeregisterforskriften § 4-7. Bestemmelsen er språklig forenklet uten at dette innebærer realitetsendringer.

Til § 4-4 Forskrift

Bestemmelsen gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av kapittelet, samt å gi regler om unntak fra bestemmelsene. Blant annet kan det være aktuelt med unntak for bostedsregistrering av utenlandsk NATO-personell.

Kapittel 5 Bosted

Til § 5-1 Hovedregel om bosted

Bestemmelsen viderefører hovedregelen i folkeregisterforskriften § 5-1 om hvor i Norge en person skal registreres med bosted. Bestemmelsen er språklig forenklet for å synliggjøre den såkalte «døgnhvilerregelen». Regelen fremgår i *første ledd* og innebærer at en person registreres med bosted der vedkommende tar sin overveiende døgnhvile i løpet av de siste 12 måneder.

Annet ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen, samt å fastsette unntak fra hovedregelen.

Til § 5-2 Ektefeller og barn

Bestemmelsen viderefører folkeregisterforskriften § 5-2 og innebærer et unntak fra hovedregelen om overveiende døgnhvile.

Første ledd oppstiller unntak når en person har felles hjem med ektefelle eller barn. I slike tilfeller skal vedkommende registreres med bosted der ektefelle eller barn er bosatt.

Annet ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen.

Til § 5-3 Pendlere

Bestemmelsen viderefører unntak fra hovedregelen for pendlere etter folkeregisterforskriften kapittel 6.

Første ledd innebærer en videreføring av pendlerbegrepet i folkeregisterforskriften § 6-1 annet punktum, og fastslår at opphold utenfor registrert bosted som følge av arbeid eller av andre grunner ikke endrer bosted. Pendlerunntaket gjelder med mindre forholdene ellers er slik at personen må registreres med bosted på det nye stedet. Begrensingen viser til reglene i folkeregisterforskriften kapittel 6.

Annet ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen.

Til § 5-4 Regjeringsmedlem og stortingsrepresentanter mv.

Bestemmelsen viderefører folkeregisterloven § 18.

Kapittel 6 Den enkeltes meldinger til Folkeregisteret

Til § 6-1 Flyttemelding

Bestemmelsen viderefører folkeregisterloven § 7 om den enkeltes plikt til innen åtte dager å melde flytting til skattekontoret.

Til § 6-2 Melding om innflytting

Bestemmelsen viderefører folkeregisterloven § 8 annet ledd, og er språklig forenklet. «Annet legitimasjonspapir» er endret til «tilsvarende legitimasjon».

Til § 6-3 Melding om utflytting

Første ledd viderefører folkeregisterloven § 8 første ledd, men er endret til å gjelde melding om flytting til land utenfor Norden. For flytting til land i Norden gjelder annet ledd.

Annet ledd viderefører folkeregisterforskriften § 4-7 nr. 3 og viser til overenskomst 1. november 2004 nr. 41 mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om

folkeregistrering, som inneholder regler om melding ved flytting innenfor de nordiske landene.

Til § 6-4 Melding om fødsel og navn

Bestemmelsen er ny og er inntatt for at kapittel 6 skal inneholde en uttømmende oversikt over den enkeltes pliktige meldinger til Folkeregisteret. Bestemmelsen henviser til regler om fødselsmelding etter barnelova § 1, og til navnemelding etter navneloven § 12.

Til § 6-5 Forskrift

Bestemmelsen gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av kapittelet, samt fastsette unntak fra meldeplikten for utlending som ved innreisen også har meldeplikt til annen offentlig myndighet.

Kapittel 7 Meldeplikt for offentlige myndigheter og virksomheter

Til § 7-1 Offentlige myndigheter og virksomheters meldeplikt

Bestemmelsen viderefører folkeregisterloven § 12.

Kapittel 8 Registrering og kontroll av meldinger

Til § 8-1 Innføring i Folkeregisteret

Bestemmelsen er ny og synliggjør hvilken kontroll registermyndigheten skal gjøre i forbindelse med innføring av opplysninger i registeret. I henhold til *første punktum* skal registermyndigheten kontrollere om fremlagte opplysninger og dokumentasjon er i samsvar med lovens (og ev. forskriftens) regler. Registermyndigheten skal foreta en formalkontroll, og ikke kontrollere riktigheten av opplysningen. Det følger av *annet punktum* at dersom de formelle krav for innføring er i orden, skal registermyndigheten innføre opplysningen i registeret straks. Bestemmelsen innebærer en lovfesting av gjeldende forvaltningspraksis.

Til § 8-2 Meldinger fra myndigheter m.fl.

Bestemmelsen er ny og synliggjør registermyndighetens kontroll av meldinger fra offentlige myndigheter og virksomheter. Bestemmelsen innebærer en lovfesting av gjeldende forvaltningspraksis.

Første ledd fastslår at opplysninger som meldes fra andre offentlige myndigheter og virksomheter kan føres inn i registeret uten ytterligere kontroll dersom opplysningen er meldt inn på formelt riktig måte. Dersom det er mangler ved meldingen, må det tas opp med den myndighet eller virksomhet som har gitt opplysningen.

Annet ledd pålegger offentlige myndigheter og virksomheter en plikt til å gi registermyndigheten korrigeret melding dersom det oppdages at tidligere meldte opplysninger er feil eller endret.

Til § 8-3 DNA-testing

Bestemmelsen viderefører folkeregisterloven § 11 og Skattedirektoratets instruks 12. desember 2007, om at det kan stilles krav til DNA-testing når det er nødvendig for å fastslå at det eksisterer en familierelasjon og øvrige opplysninger ikke er tilstrekkelige. Se nærmere omtale av bestemmelsen i avsnitt 6.8.

Til § 8-4 Forskrift

Bestemmelsen gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av kapittelet, herunder fastsette forskrift om når faktiske og rettslige forhold som har funnet sted i utlandet skal registreres i Folkeregisteret og hvilke krav som skal stilles til dokumentasjon.

Kapittel 9 Saksbehandlingsregler

Til § 9-1 Taushetsplikt

Første ledd viderefører hovedregelen om taushetsplikt etter folkeregisterloven § 13 første ledd første punktum.

Annet ledd om hvilke opplysninger som ikke skal være underlagt taushetsplikt viderefører folkeregisterloven § 13 første ledd annet punktum, men med enkelte endringer. For nærmere omtale av hvilke opplysninger som ikke skal være underlagt taushetsplikt, se avsnitt 6.4.2.

Til § 9-2 Begrensninger i taushetsplikten

Bestemmelsen viderefører folkeregisterloven § 14 første ledd og slår fast at taushetsplikt ikke er til hinder for utlevering av opplysninger til andre som har hjemmel i lov til å innhente opplysninger fra Folkeregisteret uten hinder av taushetsplikt.

Til § 9-3 Retting av feil i registeret

Første ledd innebærer en lovfesting av gjeldende forvaltningspraksis om retting av åpenbare registreringsfeil, samt en videreføring av praksis om retting av opplysninger når registreringsgrunnlaget er ugyldig i henhold til forvaltningsloven § 35. Med åpenbare registreringsfeil siktes det til typiske inntastingsfeil, eller feil hvor det er helt klart at opplysningen ikke kan være korrekt.

Annet ledd første punktum lovfester gjeldende forvaltningspraksis om at registrerte opplysninger rettes når det foreligger dokumentasjon som gir sannsynlighetsovervekt for at de nye opplysningene er korrekte. *Annet punktum* er nytt, og setter en grense på tre år for å kreve at opplysninger blir rettet, når disse ikke har betydning for en persons rett eller plikt. *Tredje punktum* er nytt og oppstiller krav om «klar» sannsynlighetsovervekt for at en identitet er falsk eller uriktig, for å registrere identiteten som «utgått», se nærmere omtale i avsnitt 6.7.

Tredje ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen, herunder å fastsette særskilte regler om endring av fødselsdato.

Til § 9-4 Endring etter beslutning om fiktiv identitet

Bestemmelsen viderefører folkeregisterforskriften § 2-2 femte ledd.

Kapittel 10 Utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret

Til § 10-1 Utlevering av opplysninger som er underlagt taushetsplikt

Bestemmelsen innebærer enkelte endringer av reglene for utlevering av ikke-taushetsbelagte opplysninger etter folkeregisterloven § 13 og § 14. Se nærmere omtale av endringene og bakgrunnen for disse i avsnitt 6.5.

Første ledd første punktum er en videreføring av utgangspunktet i folkeregisterloven § 13 og folkeregisterforskriften § 9-4 første ledd, men er endret til å gjelde «enhver».

Vilkåret om at opplysningene skal være «nødvendige for å ivareta lovmessige rettigheter eller plikter» er fjernet. Bestemmelsen må sees i sammenheng med reglene om taushetsplikt i lovutkastet § 9-1 annet ledd. *Annet punktum* er ny og oppstiller vilkår om at personen det blir bedt om opplysninger om kan identifiseres ved at det oppgis navn og eventuelle tilleggsopplysninger. Personen må kunne identifiseres slik det gis treff på kun en person i Folkeregisteret. Hvis det er registrert bare en person med det aktuelle navnet, vil det være tilstrekkelig å navngi personen. Har flere personer samme navn, må det oppgis ytterligere opplysninger slik at rett person blir identifisert. Fødsels- eller d-nummer godtas ikke alene, jf. at det kreves at personen kan «navngis og identifiseres».

Annet ledd gir offentlige myndigheter og virksomheter og private virksomheter som utfører oppgaver på vegne av det offentlige, adgang til å få utlevert opplysninger om en identifiserbar krets personer, selv om den enkelte person i gruppen ikke på forhånd kan identifiseres. Opplysningene må være nødvendige for å ivareta en lovpålagt oppgave. Bestemmelsen innebærer et unntak fra identifikasjonskravet i første ledd, og viderefører folkeregisterloven § 14 og folkeregisterforskriften § 9-3 og § 9-3a. Unntaket fra identifikasjonskravet innebærer at det kan gis rene uttrekk fra registeret og trefflister over for eksempel personer med like navn. Bestemmelsen sikrer at myndighetene kan få utlevert opplysninger som er nødvendige for eksempel i forbindelse med utsendelse av informasjon om skolestart, valg, verneplikt etc. Enkeltpersoner og private virksomheter som ikke utfører lovpålagte oppgaver på vegne av det offentlige, vil ikke ha adgang til å få slike uttrekk og trefflister.

Tredje ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen, herunder om vilkår og betaling for utlevering.

Til § 10-2 Utlevering av taushetsbelagte opplysninger

Bestemmelsen innebærer enkelte endringer av reglene om utlevering av taushetsbelagte opplysninger etter folkeregisterloven § 13 og § 14. Se nærmere omtale av endringene og bakgrunnen for disse i avsnitt 6.5. Hvilke opplysninger som er underlagt taushetsplikt fremgår av lovutkastet § 9-1.

Første ledd gir regler om utlevering av taushetsbelagte opplysninger til offentlige myndigheter og virksomheter og til private virksomheter, og stiller krav om lovhjemmel. Bestemmelsen viderefører folkeregisterloven § 14 første ledd.

Annet ledd viderefører folkeregisterloven § 13 første ledd tredje punktum, og gir private personer tilgang til taushetsbelagte opplysninger i forbindelse med behandling av dødsboskifte.

Tredje ledd viderefører folkeregisterloven § 14 annet ledd.

Fjerde ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen, herunder om vilkår og betaling for utlevering.

Til § 10-3 Utlevering av opplysninger til forskning

Bestemmelsen viderefører folkeregisterloven § 14 tredje ledd om utlevering av taushetsbelagte opplysninger til forskningsformål. Vilkårene for utlevering er sammenfallende med vilkårene i forvaltningsloven § 13 d første ledd.

Til § 10-4 Sperrede opplysninger

Bestemmelsen viderefører folkeregisterforskriften § 9-5 om sperrede opplysninger. Dersom en opplysning gradert i medhold av Beskyttelsesinstruksen, skal opplysningene sperres og ikke utleveres fra Folkeregisteret. Henvendelse om sperrede opplysninger må derfor rettes til den myndigheten som har gradert opplysningen.

Til § 10-5 Varsling til brukere av registeret

Bestemmelsen viderefører folkeregisterloven § 14 og folkeregisterforskriften § 9-7. For nærmere omtale av bestemmelsen se avsnitt 6.9.

Første ledd første punktum fastslår en generell varslingsrett til andre offentlige myndigheter og virksomheter og til finansinstitusjoner, om opplysninger disse kan ha bruk for i sitt arbeid med offentlig forvaltning eller finansvirksomhet. Annet punktum er ny og gjelder varsling når det er mistanke om at registrerte personopplysninger knytter seg til en falsk eller uriktig identitet.

Annet ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen.

Til § 10-6 Bekreftet registerutskrift

Bestemmelsen viderefører folkeregisterforskriften § 9-6 første ledd om bekreftet registerutskrift, men slik at det er myndige personer som kan få utskrift. Eventuelt behov for bekreftet registerutskrift til barn må ivaretas av barnets foresatte.

Bestemmelsen kommer i tillegg til den generelle innsynsregelen i personopplysningsloven § 18, som gjelder uavhengig av alder.

Til § 10-7 Attester

Første ledd bokstav a) og b) viderefører folkeregisterloven § 10-1. *Bokstav c)* om prøvingsattest henviser til ekteskapsloven § 10 og er inntatt for at bestemmelsen uttømmende skal regulere hvilke attester folkeregistermyndigheten kan utstede. *Bokstav d)* attest til bruk for ekteskapsinngåelse etter utenlandsk rett og *bokstav e)* vigselsattest, innebærer en lovfesting av gjeldende forvaltningspraksis.

Annet ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen, herunder fastsette unntak.

Kapittel 11 Kontrollbestemmelser

Til § 11-1 Opplysningsplikt om egne forhold

Bestemmelsen viderefører folkeregisterloven § 11, men med enkelte språklige forenklinger.

Til § 11-2 Kontroll av bostedsadresse

Bestemmelsen om kontroll av bostedsadresse er en videreføring av folkeregisterloven § 10 og § 11. *Bokstav c)* om innhenting av opplysninger fra post-, tele-, nettselskap og strømleverandør er ny.

Kapittel 12 Sanksjoner

Til § 12-1 Overtredelsesgebyr

Bestemmelsen om overtredelsesgebyr er ny, se avsnitt 6.10.3 for en nærmere omtale.

Første ledd oppstiller handlingsnormen for vedtak om ileggelse av overtredelsesgebyr, ved å henvise til opplysningsplikten i § 11-1 og § 11-2 bokstav b og c, og til vilkår i tillatelse for utlevering i lovens kapittel 10.

Annet ledd oppstiller krav om forsett eller grov uaktsomhet for å ilegge fysiske personer overtredelsesgebyr.

Tredje ledd fastsetter en øvre økonomisk grense for gebyret.

Fjerde ledd åpner for at overtredelsesgebyr i særskilte tilfeller helt eller delvis skal kunne ettergis.

Femte ledd fastslår at endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

Sjette ledd fastslår at overtredelsesgebyr tilfaller statskassen.

Syvende ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen.

Til § 12-2 Tap av rett til å få utlevert opplysninger

Bestemmelsen om tap av rett til å få utlevert opplysninger fra Folkeregisteret er ny, se avsnitt 6.10.4 for en nærmere omtale.

Første ledd første punktum stiller krav om grove eller gjentatte brudd på vilkår i tillatelse for utelevring av opplysninger etter lovens kapittel 10. Bestemmelsen må sees i sammenheng med bestemmelsen § 12-1 om ileggelse av overtredelsesgebyr. *Annet punktum* stiller krav til at vedtak om rettighetstap skal være tidsbestemte, og ikke overstige en periode på to år.

Annet ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om utfylling og gjennomføring av bestemmelsen.

Kapittel 13 Ikrafttredelse og endringer i andre lover

Til § 13-1 Ikrafttredelse. Overgangsbestemmelser

Første ledd setter ikrafttredelsestidspunktet for loven til den tid Kongen bestemmer

Annet ledd opphever gjeldende folkeregisterlov når loven trer i kraft.

Tredje ledd gir overgangsregler for vedtak om utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret som er truffet med hjemmel i gjeldende folkeregisterlov. Slike vedtak skal bortfalle seks måneder etter ikrafttredelse av denne lov. Annet punktum gjør unntak dersom det er søkt om utlevering av tilsvarende opplysninger innen disse seks månedene. I slike tilfeller vil vedtaket gjelde frem til registermyndigheten har truffet nytt vedtak. Se nærmere omtale av overgangsregelen i avsnitt 6.12.

Til § 13-2 Endringer i andre lover

Bestemmelsen gjør endringer i andre lover fra den til loven trer i kraft. Endringene sikrer andre offentlige myndigheter hjemmelsgrunnlag for å innhente opplysninger fra Folkeregisteret.

9 FOLKEREGISTERLOVEN

KAP. 1 INNLEDENDE BESTEMMELSER

§ 1-1 Folkeregisteret

Det skal være et sentralt personregister for Norge, kalt Folkeregisteret.

§ 1-2 Formål

Lovens formål er å legge til rette for sikker og effektiv registrering av grunnleggende personopplysninger om den enkelte, herunder hvilke personer som er bosatt i Norge. Loven skal sikre at registreringspliktige personer tildeles et unikt identifikasjonsnummer. Loven skal bidra til at opplysningene i Folkeregisteret skal kunne brukes til administrative myndighetsoppgaver, forskning, statistikk og til å ivareta grunnleggende samfunnsbehov.

§ 1-3 Folkeregistermyndighet

Skattekontoret er registermyndighet i første instans. Skattedirektoratet er sentral registermyndighet.

KAP. 2 REGISTRERINGSPLIKTIGE PERSONER, IDENTIFIKASJONSNUMMER

§ 2-1 Hvem som skal registreres

I Folkeregisteret registreres alle personer som:

- a) er eller har vært bosatt i Norge,
- b) er født i Norge eller
- c) har fått tildelt fødselsnummer eller d-nummer.

§ 2-2 Identifikasjonsnummer

Ved første gangs registrering i Folkeregisteret, tildeles person som er bosatt i Norge eller født i Norge et fødselsnummer. Fødselsnummer kan også tildeles norsk statsborger bosatt i utlandet. For andre personer kan det tildeles et d-nummer i henhold til regler fastsatt i forskrift.

Fødselsnummer består av elleve siffer, hvorav de seks første sifrene er personens fødselsdato i rekkefølge to siffer for dag, to for måned og to for år. De fem siste sifrene består av tre individualsiffer og to kontrollsiffer. D-nummer er bygget opp på samme måte, bortsett fra at første siffer er tillagt fire.

Fødselsnummer skal endres når fødselsdato eller kjønn endres. Fødselsnummer skal endres dersom det er besluttet av Politidirektoratet i medhold av reglene i politiloven kap. II a om fiktiv identitet.

Det kan registreres fødselsnummer til bruk ved etablering av dekkidentitet til politiet eller forsvarspersonell, når det er besluttet av kompetent politi- eller forsvarsmyndighet.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

KAP. 3 HVILKE OPPLYSNINGER SOM REGISTRERES

§ 3-1 Hvilke opplysninger som kan registreres

Til hvert enkelt fødselsnummer eller d-nummer kan følgende opplysninger registreres:

- a) navn
- b) fødselsdato
- c) kjønn
- d) adresse
- e) elektronisk kontaktinformasjon
- f) fødested
- g) statsborgerskap
- h) foreldre
- i) ektefelle eller registrert partner
- j) sivilstand
- k) barn
- l) foreldreansvar
- m) adopsjon
- n) familienummer
- o) samemanntall
- p) vergemål
- q) stadfestet fremtidsfullmakt
- r) oppholdstillatelse
- s) utenlandsk identifikasjonsnummer
- t) utlendingsmyndighetenes identifikasjonsnummer
- u) dødsdato

I tilknytning til den enkelte opplysning kan det registreres merknader og koder. Historiske opplysninger kan bevares i registeret.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 3-2 Grunnlaget for registrert identitet

Til hvert fødsels- eller d-nummer kan det registreres opplysning om på hvilket grunnlag vedkommendes identitet er registrert. Det registreres om identiteten er unik, kontrollert eller ikke kontrollert.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 3-3. Registrering av fødselsdato

For person som fødes i Norge registreres fødselsdato på grunnlag av fødselsmeldingen gitt i medhold av barnelova § 1.

For person som flytter til Norge og ikke tidligere har vært registrert i Folkeregisteret, registreres fødselsdatoen på grunnlag av vedkommendes pass eller tilsvarende

legitimasjonsdokument. For person som trenger oppholdstillatelse, registreres fødselsdato på grunnlag av det som er registrert hos eller i vedtak av utlendingsmyndighetene. For person som omfattes av direktiv 2004/38 EF registreres fødselsdato på grunnlag av det som er registrert i utlendingsmyndighetenes datasystem, eller i registreringsbevis eller oppholdskort utstedt av utlendingsmyndighetene. Dette gjelder ikke hvis antall tilgjengelige personnumre for den aktuelle fødselsdato er svært lavt.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

KAP. 4 BOSATT I NORGE

§ 4-1 Hovedregel om å være bosatt i Norge

Person som oppholder seg lovlig i norsk kommune i minst seks måneder registreres som bosatt i Norge, med mindre annet følger av bestemmelsene i eller i medhold av dette kapittel.

§ 4-2 Innflytting

Person som flytter til norsk kommune, registreres som bosatt når han eller hun har lovlig opphold i norsk kommune, og har til hensikt å bli her i minst seks måneder. Opphold av minst seks måneders varighet regnes som bosetting, selv om oppholdet er midlertidig.

Person som tar opphold i norsk kommune på grunn av inntektsgivende aktivitet, og som dokumenterer pendling fra bolig i annet land innenfor EØS, kan unntas registrering som bosatt i Norge. Ved avgjørelsen av om en person fyller vilkårene for pendling, gjelder bestemmelsene for pendlere tilsvarende.

Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende når person som flytter til Norge, oppholder seg skiftevis på den norske kontinentalsokkelen og i norsk kommune.

Person som trenger oppholdstillatelse kan ikke registreres som bosatt før oppholdstillatelse kan dokumenteres.

§ 4-3 Utflytting

Person som flytter til land utenfor Norden for å bosette seg der, registreres som utflyttet. Forhold som vektlegges for å anse en person som utflyttet, er blant annet om vedkommende:

- a) har egen selvstendig bolig i innflyttingslandet,
- b) ikke lenger disponerer fast bolig i norsk kommune,
- c) ikke lenger har arbeidsmessig tilknytning til norsk kommune,
- d) ikke har ektefelle eller barn i norsk kommune,
- e) ikke har annet enn sporadiske opphold i norsk kommune i løpet av året.

Utenlandsk statsborger som ikke lenger har lovlig opphold i norsk kommune, registreres som utflyttet i henhold til melding fra utlendingsmyndighetene.

Person som de siste to år ikke har hatt kjent oppholdssted registreres som utflyttet, med mindre registermyndigheten antar at personen oppholder seg i norsk kommune uten å ha tilknytning til en bestemt kommune.

Registrering av person som flytter fra norsk kommune til annet nordisk land, skjer i henhold til overenskomst 1. november 2004 nr. 41 mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om folkeregistrering.

§ 4-4 Forskrift

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av dette kapittel, herunder fastsette unntak fra bestemmelsene.

KAP. 5 BOSTED

§ 5-1 Hovedregel om bosted

En person registreres med bosted der vedkommende tar sin overveiende døgnhvile i løpet av 12 måneder.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf, og fastsette unntak fra hovedregelen.

§ 5-2 Ektefeller og barn

Person som har felles hjem med ektefelle eller barn, registreres med bosted der ektefelle eller barn er bosatt.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 5-3 Pendlere

Opphold utenfor registrert bosted som følge av arbeid eller av andre grunner endrer ikke bosted med mindre forholdene ellers er slike at personen må registreres med bosted på det nye stedet.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 5-4 Regjeringsmedlemmer og stortingsrepresentanter mv.

Medlemmer av Regjeringen og Stortinget, statssekretærer og politiske rådgivere i departementene og ved statsministerens kontor, registreres som bosatt i den kommune der de hadde sitt bosted før de tiltrådte. Dette gjelder bare så lenge personen disponerer bolig til privat bruk under opphold i kommunen. Personens ektefelle og barn i felles husstand registreres bosatt samme sted, med mindre de har særlig svak tilknytning til denne boligen.

KAP. 6 DEN ENKELTES MELDEPLIKT TIL FOLKEREGERET

§ 6-1 Flyttemelding

Den som endrer bosted i Norge, skal innen åtte dager etter flyttingen melde dette til skattekontoret.

§ 6-2 Melding om innflytting

Den som flytter til Norge for å bosette seg, skal innen åtte dager etter ankomsten personlig melde dette på skattekontoret og vise frem pass eller tilsvarende legitimasjon.

§ 6-3 Melding om utflytting

Den som flytter til land utenfor Norden for å bosette seg der eller oppholde seg der i minst seks måneder, skal før utreisen melde dette til skattekontoret.

Melding i forbindelse med flytting til annet nordisk land reguleres av overenskomst 1. november 2004 nr. 41 mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om folkeregistrering.

§ 6-4 Melding om fødsel og navn

Fødsel som har skjedd uten at lege eller jordmor er til stede, skal meldes til skattekontoret av moren selv, jf. barnelova § 1.

Valg av navn til nyfødte skal meldes til skattekontoret av den eller de som har foreldreansvar for barnet, jf. navneloven § 12.

§ 6-5 Forskrift

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av dette kapittel, herunder fastsette unntak fra meldeplikten for utlending som ved innreisen også har meldeplikt til annen offentlig myndighet.

KAP. 7 MELDEPLIKT FOR OFFENTLIGE MYNDIGHETER OG VIRKSOMHETER

§ 7-1 Offentlige myndigheter og virksomheters meldeplikt

Offentlige myndigheter og virksomheter skal uten hinder av taushetsplikt gi de meldinger og opplysninger som er nødvendige for registerføringen.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

KAP. 8 REGISTRERING OG KONTROLL AV MELDINGER

§ 8-1 Innføring i Folkeregisteret

Registermyndigheten skal kontrollere om fremlagte opplysninger og dokumentasjon er i samsvar med reglene i denne lov eller forskrift gitt med hjemmel i loven. Straks opplysningene er funnet i orden, skal de føres inn i registeret.

§ 8-2 Meldinger fra myndigheter m.fl.

Opplysninger som meldes inn fra offentlige myndigheter og virksomheter, kan føres inn i registeret uten ytterligere kontroll dersom opplysningene er meldt inn på formelt riktig måte.

Offentlige myndigheter og virksomheter som gir meldinger til registermyndigheten skal gi korrigeret melding når de måtte bli kjent med endringer eller feil i tidligere gitte opplysninger.

§ 8-3 DNA-testing

Dersom det er nødvendig for registreringen å fastslå at det eksisterer en familierelasjon, kan det stilles krav om dokumentasjon ved hjelp av DNA-testing. Dette gjelder bare dersom registermyndigheten mener at øvrige opplysninger ikke er tilstrekkelige for å fastslå familierelasjonen.

§ 8-4 Forskrift

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av dette kapittel.

Departementet kan herunder fastsette forskrift om når faktiske og rettslige forhold som har funnet sted i utlandet skal registreres i Folkeregisteret, og hvilke krav som skal stilles til dokumentasjon.

KAP. 9 SAKSBEHANDLINGSREGLER

§ 9-1 Taushetsplikt

Enhver som behandler personopplysninger etter denne lov, plikter å bevare taushet om det han eller hun får kjennskap til i sitt arbeid.

Taushetsplikten omfatter ikke opplysninger om en persons fulle navn, fødselsdato, kjønn, fødsels- og d-nummer, grunnlaget for registrert identitet etter § 3-2, adresse, statsborgerskap, om vedkommende er gift eller registrert partner, vergemål, stadfestet fremtidsfullmakt og dødsdato, med mindre slike opplysninger røper et klientforhold eller andre forhold som gjør at opplysningen må anses personlig. Det samme gjelder historiske opplysninger om navn og adresse.

§ 9-2 Begrensninger i taushetsplikten

Taushetsplikten er ikke til hinder for at opplysninger gis til andre med hjemmel i lov som fastsetter eller klart forutsetter at taushetsplikten ikke skal være til hinder for å gi opplysningene.

§ 9-3 Retting av feil i registeret

Registermyndigheten skal rette feilregistreringer når det foreligger en åpenbar registreringsfeil eller når registreringsgrunnlaget er feil.

Registrerte opplysninger skal rettes når det foreligger dokumentasjon som gir sannsynlighetsovervekt for at de nye opplysningene er korrekte. Krav om retting av

opplysning som ikke har betydning for personens rettigheter eller plikter, må ha innkommet skattekontoret senest tre år etter registrering av den opplysning som kreves rettet. Ved klar sannsynlighetsovervekt for at en registrert identitet er falsk eller uriktig, skal identiteten registreres som utgått.

Feil i opplysning meldt inn fra annen offentlig myndighet eller virksomhet skal rettes i samsvar med korrigert melding fra vedkommende myndighet eller virksomhet.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf, og herunder gi særskilte regler om endring av fødselsdato.

§ 9-4 Endring etter beslutning om fiktiv identitet

Når det er gitt tillatelse til bruk av fingerte personopplysninger, jf. politiloven kap. II a om fiktiv identitet, skal registermyndigheten endre de aktuelle opplysningene i samsvar med avgjørelsen.

KAP. 10 UTLIVERING AV OPPLYSNINGER FRA REGISTERET

§ 10-1 Utlevering av opplysninger som ikke er underlagt taushetsplikt

Ikke-taushetsbelagte opplysninger om personer kan utleveres til enhver. Den som ber om opplysningene må kunne navngi og identifisere personer det skal utleveres opplysninger om. Den enkelte registrerte person skal ha tilgang til opplysninger om søk foretatt på egen person.

Offentlige myndigheter og virksomheter og private virksomheter som utfører oppgaver på vegne av det offentlige, kan få utlevert opplysninger om en nærmere angitt gruppe av personer, selv om den enkelte person ikke kan navngis og identifiseres. Det er et vilkår at opplysningene er nødvendige for å ivareta en lovpålagt oppgave.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder om vilkår og betaling for utlevering.

§ 10-2 Utlevering av taushetsbelagte opplysninger

Taushetsbelagte opplysninger kan utleveres til offentlige myndigheter og virksomheter og til private virksomheter, som har hjemmel i lov til å innhente opplysninger fra Folkeregisteret uten hinder av taushetsplikt.

Registermyndigheten kan til private personer utlevere taushetsbelagte opplysninger som er nødvendige i forbindelse med behandling av dødsboskifte.

Taushetsbelagte opplysninger kan utleveres til annen stat i henhold til overenskomst som bestemmer at slik utlevering kan skje uten hinder av taushetsplikt.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder om vilkår og betaling for utlevering.

§ 10-3 Utlevering av opplysninger til forskning

Registermyndigheten kan utlevere taushetsbelagte opplysninger til forskningsformål i henhold til forvaltningsloven §§ 13 d og 13 e.

Ikke-taushetsbelagte opplysninger om en nærmere angitt gruppe av personer kan utleveres til forskningsformål selv om den enkelte person ikke kan navngis og identifiseres, dersom dette finnes rimelig og ikke medfører uforholdsmessig ulempe for andre interesser.

§ 10-4 Sperrede opplysninger

Registrerte opplysninger som er gradert i medhold av Beskyttelsesinstruksen, skal sperres og ikke utleveres.

Sperring av graderte opplysninger i barnevernsaker gjøres i henhold til beslutning av barneverntjenesten. I andre saker sperres opplysninger i henhold til beslutning av politiet. Endring i slik beslutning skal registreres etter melding fra barneverntjenesten eller politiet.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 10-5 Varsling til brukere av registeret

Registermyndigheten kan uten hinder av taushetsplikt gi opplysninger til andre offentlige myndigheter og virksomheter og til finansinstitusjoner når de kan ha bruk for opplysningene i sitt arbeid med offentlig forvaltning eller finansvirksomhet. Andre offentlige myndigheter og virksomheter samt finansinstitusjoner kan varsles når registermyndigheten har mistanke om at registrerte personopplysninger knytter seg til en falsk eller uriktig identitet.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 10-6 Bekreftet registerutskrift

Enhver person over 18 år kan få utstedt en bekreftet utskrift av de opplysningene, jf. § 3-1 første ledd, som er registrert om vedkommende selv i Folkeregisteret.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 10-7 Attester

Registermyndigheten kan utstede:

- a) bostedsattest til person som er registrert som bosatt i Norge,
- b) fødselsattest til person som er født eller adoptert i Norge,
- c) prøvingsattest, jf. ekteskapsloven § 10,
- d) attest til bruk for ekteskapsinngåelse etter utenlandsk rett,
- e) vigselsattest.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf, og fastsette unntak.

KAP. 11 KONTROLLBESTEMMELSER

§ 11-1 Opplysningsplikt om egne forhold

På henvendelse fra registermyndigheten plikter person over 15 år som oppholder seg i Norge å gi følgende opplysninger om seg og sin husstand: Fullt navn, fødselsdato, fødested, kjønn, sivilstand, foreldreansvar, adresse og statsborgerskap.

Har en person gitt uriktige eller ufullstendige meldinger eller opplysninger, plikter han eller hun etter oppfordring å møte på skattekontoret for å gi nærmere forklaring om forholdet. Er det grunn til å tvile på riktigheten av opplysninger som gis eller er gitt, kan registermyndigheten kreve at vedkommende på egen kostnad skaffer de attester eller andre beviser som trengs.

Registermyndigheten kan om nødvendig kreve politiets bistand til å innhente opplysninger etter denne lov.

§ 11-2 Kontroll av bostedsadresse

Dersom registermyndigheten har mistanke om at en registrert bostedsadresse er feil eller at oppgitt bosted i flyttemelding er feil, kan den

- a) be om en nærmere redegjørelse fra vedkommende selv om dennes bostedsforhold,
- b) innhente opplysninger fra huseier eller utleier om hvem som bor eller oppholder seg på eiendommen,
- c) innhente opplysninger fra post-, tele-, nettselskap og strømlleverandør om vedkommendes kundeforhold.

KAP. 12 SANKSJONER

§ 12-1 Overtredelsesgebyr

Registermyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr i følgende tilfeller:

- a) overfor den som ikke oppfyller sin opplysningsplikt etter § 11-1,
- b) overfor den som ikke oppfyller sin opplysningsplikt etter § 11-2 bokstav b og c,
- c) ved brudd på vilkår i tillatelser for utlevering av opplysninger etter kap. 10.

Fysiske personer kan bare ilegges overtredelsesgebyr for forsettlig eller uaktsomme overtredelser.

Overtredelsesgebyret for første ledd alternativ a) og b) skal ikke utgjøre mer enn 15 ganger rettsgebyret, for alternativ c) ikke mer enn 100 ganger rettsgebyret, jf. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr.

Overtredelsesgebyr, kan helt eller delvis ettergis dersom det blir gjort sannsynlig at manglende etterlevelse skyldes forhold utenfor overtrederens kontroll eller dersom særlige rimelighetsgrunner tilsier det.

Endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

Overtredelsesgebyret tilfaller statskassen.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 12-2 Tap av rett til få utlevert opplysninger

Registermyndigheten kan, ved grove eller gjentatte brudd på vilkår i tillatelse for utlevering av opplysninger etter kapittel 10, treffe vedtak om tap av rett til å få utlevert opplysninger fra Folkeregisteret. Vedtaket skal gjelde for en bestemt tidsperiode som ikke overstiger to år.

Departementet kan gi forskrift om utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

KAP. 13 IKRAFTTREDELSE OG ENDRINGER I ANDRE LOVER

§ 13-1 Ikrafttredelse. Overgangsbestemmelser

Loven gjelder fra det tidspunktet Kongen bestemmer.

Fra samme tidspunkt oppheves lov 16. januar 1970 nr. 1 om folkeregistrering.

Vedtak om utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret truffet med hjemmel i lov 16. januar 1970 nr. 1 om folkeregistrering bortfaller seks måneder etter at denne loven trer i kraft. Dersom parten innen disse seks månedene har søkt om tilsvarende utlevering av opplysninger, gjelder vedtaket frem til registermyndigheten har truffet vedtak i saken.

§ 13-2 Endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing gjøres følgende endring:

§ 10 c. skal lyde:

Folkeregistermyndigheten skal, uten hinder av taushetsplikt, gi de opplysninger som er nødvendig for utførelsen av oppgaver etter denne lov.

2. I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltningen (ligningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-3 nr. 2 bokstav d og ny bokstav e skal lyde:

d. konfliktrådene etter krav fra avgiftsmyndighetene gi opplysninger om innholdet i avtale inngått under megling i konfliktråd, jf. lov 15. mars 1991 nr. 3 om megling i konfliktråd,
e. folkeregistermyndigheten etter krav fra ligningmyndighetene, gi de opplysninger som er nødvendig for ligningsbehandlingen.

§ 6-3 nr. 3 skal lyde:

3. Departementet kan gi forskrifter om at opplysninger etter nr. 1 og nr. 2 bokstav a, b, c og e skal gis om ikke navngitt person, bo, selskap eller innretning.

3. I lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven) gjøres følgende endring:

Ny § 13 a skal lyde:

§ 13 a Politiets tilgang til opplysninger

Politiet kan, uten hinder av taushetsplikt, innhente fra folkeregistermyndigheten de opplysninger som er nødvendige for utførelsen av oppgaver etter denne lov eller andre oppgaver som er fastsatt i lov eller som følger av sedvane.

4. I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 21-4 første ledd annet punktum skal lyden:

Opplysninger kan innhentes fra helsepersonell, andre som yter tjenester forutsatt at de gjør det for trygdens regning, arbeidsgiver, tidligere arbeidsgiver, postoperatør, utdanningsinstitusjon, barnetilsynsordning, offentlig virksomhet, *Folkeregisteret*, pensjonsinnretning, forsikringselskap og annen finansinstitusjon og regnskapsfører.

5. I lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap (statsborgerloven) gjøres følgende endringer:

§ 29 tredje ledd bokstav d), e) og f) skal lyde:

d) Statens lånekasse for utdanning,

e) kommunene og

f) *Folkeregisteret*.

6. I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 3-4 skal lyde:

Innkrevingsmyndighetene kan, uten hinder av taushetsplikt, innhente fra Folkeregisteret opplysninger som er nødvendige for innkrevingen.

§ 4-3 skal lyde:

Forvaltningslovens regler gjelder ikke for utskrivning av forskuddstrekk og forskuddsskatt etter kapitlene 4 til 6. Ligningslovens saksbehandlingsregler og *ligningsloven § 6-3 nr. 2 bokstav e* gjelder tilsvarende så langt de passer.

7. I lov 17. juni 2005 nr. 101 om eideomsregistrering (matrikkellova)

§ 22 tredje ledd siste punktum skal lyde:

Sentral matrikelstyresmakt kan få utlevert frå folkeregisteret og andre administrative register opplysningar som skal brukast i matrikkelen, *uten hinder av teieplikt*.

8. I lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)

§ 2 femte ledd skal lyde:

Lova gjeld ikkje ved innsyn i eller krav om utlevering av opplysningar i Folkeregisteret.

Gjeldende femte til syvende ledd blir sjette til nytt åttende ledd.

9. I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) gjøres følgende endring:

§ 12-2 annet ledd skal lyde:

(2) Uten hinder av taushetsplikt skal myndigheter som fastsetter eller innkrever skatt eller avgifter, eller som utbetaler erstatninger eller tilskudd, eller utsteder lisenser for import eller eksport av varer etter krav fra tollmyndighetene, gi opplysninger om de fastsatte, innkrevde eller utbetalte beløp og om grunnlaget for disse. *Folkeregistermyndigheten skal, uten hinder av taushetsplikt, gi de opplysninger som er nødvendige for utførelsen av oppgaver etter denne lov.*

10. I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 84 første ledd bokstav e), f) og g) skal lyde:

- f) ligningsmyndighetene,
- g) politiet og
- h) folkeregistermyndigheten.

11. I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

§ 16-3 annet ledd bokstav d) og ny bokstav e) skal lyde:

d) konfliktrådene etter krav fra avgiftsmyndighetene gi opplysninger om innholdet i avtale inngått under meglings i konfliktråd, jf. lov 15. mars 1991 nr. 3 om meglings i konfliktråd,
e) *folkeregistermyndigheten etter krav fra avgiftsmyndighetene, gi de opplysninger som er nødvendig for avgiftsforvaltningen.*

§ 13-3 tredje ledd skal lyde:

(3) Departementet kan gi forskrifter om at opplysninger etter første ledd og annet ledd bokstav a, b, c og e også skal gis om ikke navngitt person, bo, selskap eller innretning. Departementet kan også gi forskrift om at opplysninger til bruk for direkte kontroll av oppgaver skal leveres elektronisk, herunder om vilkår for slik levering.